

پتهران بفرستیم يك کارمند اطلاعاتی هشیاروورزید که مثلاً مورسانسورنامه‌های وارده از آلمانست بمجرد بازکردن پاکت مزبور و مقایسه نوع نامه و پاکت آن بدان مشکوک خواهد شد زیرا با اندک دقتی میتواند بفهمد که نامه در رون پاکت از کاغذ های ساخت آلمان نیست و اگر انواع گوناگون کاغذ های ساخت کشورهای مختلف را در دسترس داشته باشد (که خواهد داشت) با سانی، نوع کاغذ و محل احتمالی نوشته شدن آنرا نیز حدس خواهد زد و همین امر خود سر نخ نیست کسه موجب کنجکاویها و بررسیها و دیگر خواهد گردید. همچنین است نوع قلم و رنگ جوهر که هر يك از ما معمولاً در زندگی روزانه خود بکار میبریم. به همین دلیل اگر ما بخواهیم نامه ویژه ای برای یکی از هم‌زمان خود در ایران بفرستیم باید نوع آنرا تغییرید هم تا با سانی قابل رد گیری نباشد. در مورد سبک نگارش و املا، نامه‌ها هم همینطور است. چنانکه خود شما مسلماً توجه کرده‌اید هر يك از احزاب و گروههای سیاسی کشور ما در گذشته از سبک مخصوصی پیروی میکردند بطوریکه با سانی میشد نشرو روزنامه‌های طرفدار جنبه ملی را مثلاً از نشر مطبوعات توده‌ای باز شناخت. اگر چه امروزه این تفاوتها در برخی موارد کمتر شده است معذالك نشر هر يك از نشریات گروههای سیاسی دارای ویژه گیها نیست که بسهولت قابل تشخیص میباشد. نوشته‌های هر کد ام‌از ما نیز طبقاً دارای مشخصات نیست که میتواند توجه سانسورچیان دشمن را بخود جلب کند. برای نمونه میتوانیم جزوه‌ی "آئین انقلاب ملی ایران: آرمان و هدفهای آن" را مثال بزنیم

اگر بیاد داشته باشید چند سال پیش (نوروز ۱۳۴۷) بختیار، جلاد شاه، جزوه‌ی مزبور را بنام خود نویسانده و بچاپ رسانید. هر چند نوشتن جزوه‌ای از این قبیل بسواد و معلومات چندانی نیازنداشت معذالك یقین کردند که نویسنده آن نمیتواند شخصی چون بختیار باشد زیرا با سبک نگارش و سطح اطلاعات او آشنائی داشتند! به همین دلیل در صد تحقیق برآمدند و چنانکه شنیدهایم پس از پژوهشها و بررسیهای لازم توانستند نویسند ه حقیقی آن (شاپور زند نیا) را تشخیص بدهند زیرا از مدت‌ها قبل با سبک نگارش او آشنائی پیدا کرده بودند. املا، لغات، مراعات کردن (یا نکردن) دستور زبان، بکار بردن واژه‌های بیگانه، استفاد ه از اشعار و امثال فارسی و چیزهای دیگر از این قبیل از جمله "سرنخ" هائیست که میتواند بشناختن نویسند ه نامه کمک کند و با استفاد ه از همین ویژگیهاست که خود ما نیز میتوانیم به ساختگی بودن یا نبودن "اقرارنامه‌ها و توبه نامه" ها و یا "دروغنامه" هائی که بنام "اوراق بازجویی" از طرف فرمانداری نظامی و یا ساواک بنام زندانیان سیاسی بچاپ رسید ه بیا میرسد پی ببریم. همانطور که خسرو روزبه، در آخرین دفاع خود نشان داد گاهی بکار بردن يك واژه نابجا از زبان متهمان، مشت بازجویان عجول و سهل انگار - دشمن را باز میکند و ساختگی بودن مطالب مندرج در کیفرخواست را مدلل میسازد. خود روزبه، با استناد بیکى از جملاتی که از زبان او در کیفرخواست گنجانید ه شده بود در این باره چنین گفت:

"این جمله که در متن کیفرخواست از قول من نقل شد و خصوصاً در رون گبوه گذاشته شد ه است بهیچوجه جمله من نیست یعنی بخاطرند ارم که هرگز چنین جمله ایران نوشته باشم و بالعکس بدو دلیل نیز میتوانم ادا کنم که جمله من نیست. دلیل اول اینست که کلمه "رویه" يك کلمه فارسی و درست نیست و معلوم نیست چه کسی آنرا برای نخستین بار بکار برد ه است و بعد امتداد اول گردید ه و حتی وارد قوانین شده است. لغت صحیحی که بجای آن میتوان بکار برد واژه زیبای "روشن" است که حاصل معنی مصدر از فعل رفتن است. من عادتاً هرگز کلمه "رویه" را بکار نمیبرم و اگر تحت تأثیر تکرار دیگران اشتباهاً آنرا بکار ببرم فوراً گفته خودم را تصحیح میکنم" (۱)

پس از ذکر نکات یاد شده در بالا، اینک بآنچه معمولاً در نوشته‌های براندازان مورد توجه خط شناسان دشمن قرار میگیرد اشاره میکنیم:

يك - نوع خط: نستعلیق (خط تحریری) - شکسته و نسخ (خط کتابی)

دو - بزرگی و کوچکی - بلند ی یا کوتاهی - کلفتی یا نازکی و تناسب حروف

سه - طرز نقطه گذاری، نشانه گذاری و یا نوشتن حروف دندانه دار

چهار - ویژگیهای دیگر خط مانند طرز نوشتن حروف "ی" و "ن" و "س" و "ل" و یا کلمات "که" و

" دو " در خط شکسته .

پنج - خوانان یا ناخوانان بودن (که با خوشنویسی وبد خطی نباید اشتباه شود)

شش - فشار وارد بر روی برخی از حروف (مانند حروف " ت " در آخر کلمات)

هفت - فاصله کلمات از یکدیگر

هشت - فاصله سطور از یکدیگر

نه - جهت کلی سطور (سرخط بودن جملات و یا متمایل شدن آنها بطرف بالا در انتهای هر سطر)

ده - وضع ظاهری هر نامه (تمیزی و خط خوردگی ، یکنواختی سطور - طرز تازدن نامه - جای تاریخ و -

امضاء ، طریقه نوشتن آدرس بر روی پاکت و مانند ههای آن که در عین حال تا اندازهای معرف روحیه نویسند ه نامه هم می تواند باشد)

در اینجا بهتر است یکباردیگر به " اطلاق سیاه " ایران و کارسان سورچیان آن اشاره کنیم . در گذشته نزدیک یعنی تا موقعیکه از ماشینهای فتوکپی استفاد ه نمیشد کارسان سورچیان دولتی بیشتر " ضبط " و نگهداری و یا از میان بردن نامه ها - روزنامه ها و کتابهایی بود که بدلا یلی مورد سوء ظن آنان قرار میگرفت . این روش " رضاخانی " امروزه نیز در باره روزنامه ها ، انتشارات انقلابی و بویژه کتابها بکاربرده میشود اما در مورد نامه های امر استثنائی است مگر آنکه پاکت آن بهنگام بازکردن خراش برداشته و یا پاره شده باشد . مهم ، بازکردن ، بهره برداری " و بازگرداندن نامه بگیرنده آنست . تا چند سال پیش ، کارها باکندی بسیار انجام میگرفت زیرا هم تعداد کارسان سورچیان کمتر بود و هم ماشین فتوکپی در دسترس نبودند . و بناچار نامه هائی را که بزبانهای بیگانه نوشته شده بود به " دارالترجمه " ی ساواک میفرستادند و " پیسره برداری " از آن اجبارا چند روزی بطول میانجامید . امروزه ، وضع " اطلاق سیاه " در مقام مقایسه بسا شش هفت سال پیش ، تغییرات چشمگیری یافته است زیرا هم بر شماره ی کارکنان و تجربه ی آنان افزوده شد و هم اینکه وسایل و افزارهای بیشتری در اختیار آنان قرار داده شده است . نامه های " مضمون " و بویژه نامه هائی که بزبان های بیگانه نوشته شده است و خود کارسان سورچیان نتوانند آنها را بخوانند در همانجا فتوکپی کرد و مجدداً میچسبانند و سپس بدست نامه رسانان پیست میسپارند .

در باره ی روش بازکردن نامه ها (۱) نیز همین انداز که فایست بدانیم که کارسان سورچیان ساواک برای بازکردن نامه های مورد نظر خود از سه روش ساده و شناخته شده ی : " خشك " - " تر " - و " میله ای " استفاد ه میکنند (۲) در روش خشك ، از يك قاشق چوبی (شبهه قاشقهای بستنی) استفاد ه میشود . سراین قاشق ها با سنباده نازک و کاملاً صاف شده و بصورت تقریباً سه گوشه درآمده است . طرز بکاربردن آن اینست که سر قاشق را آهسته و با دقت در جایی که پاکت چسبانیده شده است فرو میبرند و سپس با حرکت مداوم دست میکوشند پاکت را بنحوی بازکنند که حتی المقدور - خراشی برنماید . در روش " تر " از بخار آب متصاعد از لوله دهن باریکی که در رده رده شیشه های معمولی آزمایشگاه کار گذاشته شده است و یا از يك نواز باریک کاغذ آب خشك کن استفاد ه و پس از بازکردن پاکت مجدداً آنها را چسبانیده و " اتو " میکنند . در روش میله ای که گویا برای نخستین بار بوسیله Karl Zievert روسی بکاربرده شده طرز کاربرد اینطریقتست که میله نازکی شبهه میله کاغذی را که در رازای آن شکاف باریکی بعرض دوسه میلیمتر ایجاد کرده اند از گوشه ی بالای پاکت که معمولاً باز است وارد پاکت کرده و بطرف گوشه ی دیگر آن حرکت میدهند و سپس با بالا آوردن ویسوا وارونه کردن پاکت سعی میکنند که لبه ی کاغذ در رده رده شکاف میله بیفتد . آنگاه نامه را با کمک انگشتان دست و یا هستگی در میله میپیچند و بیرون میکشند و پس از " بهره برداری " مجدداً آنها را به همین طریق وارد پاکت میکنند .

(۱) - از اشعه INFR-ROT پلازما سرخ نیز برای عکسبرداری و خواندن محتویات درون پاکتها میتوان استفاد ه کرد . توضیح آنکه مطالب نوشته شده بوسیله ی ماشین تحریر و یا مرکب هائی که در آرای مواد آهنی است در برابر اشعه ی مزبور نمایان میشود و لذا برای مبارزه با آن باید مرکب هائی را بکاربرد که در آرای آهن نباشند .

(۲) - برای آگاهی بیشتر در این باره جزوه ی : " رمز نویسی " از انتشارات جبهه ملی ایران (بخش خاورمیانه) را بخوانید .

و اما درباره‌ی روشهای مبارزه با سانسور : نخست باید بدانییم که کنترل همه نامه‌ها در کشور میمانند ایران که روزانه ده ها هزار نامه پستخانه‌های آن میرسد اگر عملاً غیرمقدور نباشد دست کم بسیاری از شوار خواهد بود و اجباراً بسیاری از نامه‌ها از زیر دست سانسورچیان ساواک گذشته و بگیرندگان آن خواهد رسید . از سوی دیگر ، راههای فریفتن ، گمراه ساختن و سرگرم کردن سانسورچیان دولتی نیز باید از راه زیاد و تجارب آزاد یخواهان ایران در این زمینه باندازه‌ای متنوع است که مسلماً خارج از امکانات کنونی ساواک و حوصله‌ی کارمندان بخش سانسور آن میباشد . بررسی تاریخ مبارزات اخیر ایران نشان داده است که سازمانهای پلیسی هرگز نتوانسته‌اند صدای آزاد یخواهان را در رگ و خفیه کنند و نوشته‌ها و پیامهای آنان بسهرسورتنی که بود به دست هم‌اندیشان و همبازاران آنان رسیده است چنانکه مثلاً کتاب " سیاحتنامه - ابراهیم بیگ " بررغی همه سخت گیریها و هارت و پورت های نسق چینی باشیهای دولتی " در لایه‌ی عدلهای قعاش و پیشک صند و قهای بلور و چینی بد اخل مملکت راه میافتد و دست بدست در سراسر شهرهای ایران در محافل آزاد یخواهان پخش میشود " (۱) و یا شبنامه‌های منتشره از طرف مشروطه خواهان بر روی میز ناصرال دین شاه گذاشته میشود . (۲) از جمله شکردهای ساد و وابندانی پیامرسانی در سالهای پس از آن ، یکی فرستادن خبر در میان " مشتوک " عای سیگار برای زندانیان . (۳) و دیگر گذاشتن نامه در بسته‌های چای بوده است . (۴)

براندازان امر روزی در " نبرد هوش " خود با سانسورچیان از روشهای گوناگونی استفاد میکنند که در زیر بکوتاهسی بهر یک از آنها اشاره میکنیم :

یک - دیگر نویسی - در کارهای پنهانی مواردی پیش میآید که پنهانکاران ناگزیر میشوند خط خود را تخفیف داد و یا خط کس دیگری را تقلید کنند . روشی که معمولاً در مورد اول بکار میبرند اینست که مطلب را نخست بخط عادی و همیشه خود نوشته و ویژگیهای آنرا (با توجه با آنچه قبلاً در این زمینه گفته‌ایم) بدقت بررسی میکنند و در زیر برخی از حروف و کلمات آن خط میکشند تا کاملاً مشخص شود و سپس همان مطلب را با تغییر دادن عمدی مشخصات آن (از لحاظ درشتی و ریزی و یا فاصله‌ی کلمات و سطور از یکدیگر) و یا کم و زیاد کردن فشار دست هنگام نوشتن ، وغیره دوباره نویسی میکنند . آن چه باید در چنین روشی بیاد داشت یکی اینست که نوشتن را با نقاشی نباید اشتباه کرد و بعبارت دیگر تقلید و یا تغییر خط باید بدون تردید و دلی انجام گرفته و در حین آن حرکات دست روان و طبیعی و بدون لرزش باشد . و بدیگر اینکه ، هر گونه تغییری که بعمل میآید باید از آغاز تا پایان نامه استمرار پیدا کرد و تا آنجا که شد نیست در همه جا یکسان و یکنواخت باشد بدینمعنی که مثلاً اگر در نباله‌ی نخستین " میم " که در نامه بکار برد میشود تا اندازهای بلند انتخاب شده باشد " میم " های دیگر نیز باید بهمانسان ادامه پیدا کند تا نامه یکدست و طبیعی بنظر برسد . تقلید خط دیگران ، بدقت و حوصله‌ی بیشتری میخواهد . نکته‌ی مهمی که در این مورد نباید فراموش شود اینست که بسیاری از افراد عادی تأد و جور خط مینویسند یکی در مواقعیست که با اصطلاح " سعی " میکنند و میخواهند خوب بنویسند (مانند نامه‌ای که کارمندی بر رئیس خود مینویسد) و دیگری در مواقعی که مطالب خود را " تلگرافی " و " قلم‌انداز " مینویسند و اصول خوشنویسی و دستور زبان را خواه تا خواه کنار میگذارند . در تقلید نوشته‌های اینگونه اشخاص باید ایند و مورد را از هم باز شناخت و هر یک را در جای خود بکار برد .

دو - کنایه نویسی - یکی دیگر از سادترین و سودمندترین روشهای مبارزه با سانسورچیان کنایه نویسی است . کنایه ، کلمه‌ایست که در معنای غیر از معنای حقیقی خود بکار برد میشود و مقصود ما از آن در پنهانکاری ، بکار بردن واژه‌ها ، جمله‌ها و اعداد است که طبق قرارهای گذاشته شده میان نویسندگان و گیرندگان آنها ، معنای دیگری از آن مستفاد گردد . مثل اینکه یکی از همزمان ما از ایران برای ما بنویسد :

- (۱) - سیاحتنامه ابراهیم بیگ . ص ۲۵۶
- (۲) - کسروی ، احمد . تاریخ مشروطه ایران . ص ۲۶
- (۳) - قیام کلنل محمد تقی خان سپیان . ص ۳۸۲
- (۴) - ابراهیمی . " اسمعیل آقا " . شانزدهمین سالنامه دنیا . ص ۵۷

" مقدار سبزی خشك و يك جعبه پسته و چند شماره ی مجله فرستاد م . وصول آنها را اطلاع دهید " و مقصود حقیقی او این باشد :

" تعداد یا سلحه ی کمربند و يك قبضه مسلسل و چند کارتن فشنگ مورد نیاز است . فوراً آنها را ارسال دارید " اینگونه کنایه نویسیها چنانچه بد رستی انجام گیرد یعنی در حد اعتدال باشد و سو' ظنی نیز در خوانندگان احتمالی آن ایجاد نکند از بهترین روشهای گمراه کردن سانسورچیان و جلوگیری از لورفتن افراد است و چنانچه میتوان حدس بزنید در موارد پیشماری میتواند بکاربرد شود معذالك نباید آنرا با " رمز " و یا حتی " کد " اشتباه کرد زیرا رمز چنانکه خواهی دید سیستم کاملی از پنهان نویسیست که با استفاده از آن میتوان هر نوع مطلب و اندیشه ای را هر چند هم که پیچید و طولانی باشد بر روی کاغذ آورد . " کد " نیز مجموعه ای از واژه ها و جملات واعداد است که برای بیان مقصود در يك مورد و یا موارد خاصی کافی باشد و چون بیاد سپردن همه این واژه ها و جملات واعداد برای همه افراد در همه جا مقدور نیست اجباراً باید در دفترچه و یا کتابی ثبت گردد (و نقطه ی ضعف بسیار بزرگ آن نیز همین است) در صورتیکه در کنایه نویسی بد انسان که ما آنرا تعریف کرده ایم ، تعداد کلمات قرارداد محدود و بالنتیجه بیاد سپردن نیست و قابلیت گسترش بیشتری هم ندارد یعنی در همان مثال بالا که بعنوان نمونه ذکر کردیم اگر بخواهیم تعداد و انواع اسلحه کمربند را دقیقاً تعیین کنیم سه خواهم توانست . حال اگر بخواهیم همان کلمات قرارداد را گسترش داد و همه ی واژه ها و جملات مورد نیاز خود را در آن بگنجانیم دیگر از صورت کنایه نویسی که یک نوع رمز محدود است بیرون آمد و بصورت يك " کد " کامل در خواهد آمد و ناگزیر بود دفترچه و یا کتابی نیز احتیاج خواهد داشت که فعلاً مورد بحث مان نیست .

نکاتی که در کنایه نویسی باید مورد توجه باشد یکی اینست که هنگام بکاربردن آن ظواهر را در انبیا بد فراموش کرد بعبارت دیگر در همان مثال بالا که سخن از فرستادن " مقدار سبزی خشك و يك جعبه پسته و چند شماره مجله " در میان است باید همه ی آنها عملاً ارسال گردد تا اگر بر حسب تصادف نامه یا تلگرام مزبور بدست دشمن افتاد و مورد سو' ظن آنان واقع گردید جای هیچگونه ایراد و پنهانهای بنویسند هی آن نباشد . و دیگر آنکه اینگونه بیابا چنانکه چندین بار تاکنون اشاره کردیم باید از چند راه مختلف برای گیرند هی آن فرستاد شود تا یکی از آنها محتاج بدست او برسد . نکته ی بسیار مهم دیگر اینکه برای حصول اطمینان بیشتر باید اینگونه بیابا نشانها و یا نشانها ی دیگری نیز همراه باشد زیرا این امکان همیشه وجود دارد که دشمن از معانی قراردادی واژه ها و جملاتی که میان براندازان مبادله میشود آگاهی پیدا کرد و با بکار بردن عمدی آنها دامی برای آنان بگستراند . و یا چنانکه بارها اتفاق افتاد است آنها را وادارسازد که در زیر شکنجه و فشار پیامهای دیگری بدخواه پلیس برای یاران خود بنویسند . بهمین دلیل است که پنهانکاران باید همیشه نشانهای قراردادی دیگری که بی بردن و شناختن آنها برای افراد دیگر محال و بیادست کم بسیار دشوار باشد در نامه های خود بکار ببرند و بدینسان بگیرند هی نامه ها طعمینان دهند که نامه ی مزبور واقعاً و آزادانه از طرف خود آنان نوشته شده است مانند گذاشتن يك ویرگول بدنبال کلمه ی ششم از سطر یکم و یا شروع سطر سوم با واژه ای مخصوص و یا گذاشتن يك نقطه ی عوضی بر سر يك کلمه ی قراردادید در سطر دوم یا کموزیاد کردن حاشیه نامه از سطر دوم و از هم بیعد و مانند های آن . و بالاخره اینک بیابا می متبادله باید کاملاً طبیعی و عادی بنظر برسد و از هرگونه زیاد روی در مبهم نویسی که موجب سو' ظن خوانندگان احتمالی نامه گردد خودداری شود . برای نمونه ، جمله ی زیر :

" جناب سروان بتازگی از سفر بازگشته است و از قول مهندس میگفت که آقای دکتر خیال دارد در آینه ی نزدك باد ختر یکی از کله گنده های آنجا ازدواج کند ! "

يك چیستان ده مجهول است و مسلماً اگر بدست یکی از سانسورچیان بیفتد مورد سو' ظن او قرار خواهد گرفت و برای نویسنده آن نیز درد سرهایی ایجاد خواهد کرد .

سه - زیر نویسی - مقصود از زیر نویسی نشانگذاری با سوزن یا سنجاق در زیر حروف روزنامه ها - کتابها و دیگر نوشته های چاپی است که خود یکی از روشهای شناخته شده و مدت اول در ارسال پیامهای پنهان است و چنانچه بدقت و حوصله و پشتکار لازم انجام گرفته باشد نظر پنهانکاران را بخوبی تأمین خواهد کرد . برای نمونه فرض کنیم که یکی از همزمان

ماد را ایران بخواد همان پیام قبلی " مقداری سبزی خشک و یک جعبه پسته و چند شماره‌ی مجله فرستاد م را با بکاربردن روش زیرنویسی برای ما بفرستد . برای اینکار نخست کتاب کهنه و قطوری چون " فرهنگ عمید " را بدست می‌آورد و صفحه‌ی ۷۹۳ آنرا برای ارسال پیام مزبور انتخاب میکند و سپس زیر حروف آنرا بدقت و بنحویکه هیچگونه اثری از جاف سوزند ریخت صفحہ دیدن نشود نشانه گذاری کرد و برای ما بفرستد . ما نیز پس از دریافت کتاب صفحہ‌ی مزبور را زیر دهن بین گذاشته و پیام را میخوانیم . پی بردن دشمن بچنین پیامهایی بدون آنکه محال باشد عملاً بسیار دشوار خواهد بود زیرا در وهله اول باید بدلیلی بکتاب مورد بحث شک ببرد و سپس کتاب را که پیش از ۱۱۰۰ صفحه است زیر دهن بین گذاشته و بدقت بالا و با تین همه‌ی صفحات آنرا سطر بسطر و کلمه بکلمه نگاه کند و چنین کاری معملاً از حوصله‌ی یک کارمند عادی بیرون است و تازه اگر سانسورچیان دشمن بکشف آن نیز موفق شوند میتوان مسئولیت آنرا بدلیل آنکه کتاب مزبور ، کتاب نسبتاً کهنه‌ایست و قبلاً در دست دیگران بوده و از کتابفروشی خریداری شده است از خود دور ساخت . همچنین است پیامی که مثلاً از آلمان و یاد یگر کشورهای اروپائی و آمریکائی بایران فرستاده شود . هرروزه صد ها و هزارها شماره از روزنامه‌ها و هفتگی نامه‌های خارجی بایران میرسد و پیدا کردن پیامی که مثلاً شعاع صفحہ‌ی ۹۴ هفتگی نامه‌ی DER SPIEGEL و یا صفحہ‌ی ۱۹ مجله‌ی اکونومیست بدینسان زیرنویسی کردهباشید بسیار دشوار خواهد بود .

نکاتی که در زیرنویسی باید بیاد داشت یکی اینست که در نشانه گذاری باید هرچه بیشتر بدقت کرد بنحوی که هیچگونه اثری از آن در پشت صفحہ بچشم نخورد . دود یگر اینکه همه‌ی پیام را نباید در یک صفحہ نوشت . بلکه آنرا در صفحات وسطی مختلف و حتی در دو یا سه کتاب و یا شماره‌ی روزنامه گنجانید . سده یگر اینکه ترتیب کلمات را بهتر است طبق قرار قبلی کاملاً بهمزد و خود آنرا بصورت چیستانی در آورد و بالاخره اینکه در زیرنویسی نیز باید از اصل کلی رمز نویسی استفاده کرد یعنی برای فریفتن و گمراه ساختن دشمن ، شماره‌ی حروف نشان شده باید همیشه از شماره‌ی حروف متن بیشتر باشد تا او را در چار شک و تردید کند بزبان ساده تر باید علاوه بر حروف مورد نظر ، زیر برخی از حروف دیگر را نیز در برخی از صفحات کتاب و یا روزنامه نشانه گذاری کرد تا پیدا کردن پیام اصلی هرچه دشوارتر گردد .

چهار - ناپید انویسی - مقصود از ناپید انویسی نوشته‌هاییست که با مرکب‌های " نامرئی " نوشته میشوند . استفاده از مرکب‌های " نامرئی " سابقه‌ی دوری دارد و از صد ها سال پیش در میان پنهانکاران معمول بوده است . ساده‌ترین و ابتدائی‌ترین انواع آن در گذشته عبارت بوده اند از : آب دهان - عرق بدن و پیشاب و خرنابه که مورد استفاده‌ی زندانیان قرار میگرفته است و با آنها مطالبی بر روی کاغذ و یا پارچه و چوب و شیشه و استخوان نوشته میشده است . پاءصافه‌ی برخی از سبزیها ، میوه‌ها و مواد خوردنی مانند پیاز - لیمو - شیر - شکر - نمک ، برنج و یاد یگر مواد نشاسته‌ای و یا قرصهای اسپرین و پیرامیدن نیز میتوان پیامهایی نوشته و مبادله کرد . از دهها سال باز پنهانکاران موفق شده اند با بکاربردن فرمولهای شیمیائی مرکبهایی بسازند که برآستی ناپید او " نامرئی " هستند و جز با آزمایشهای ویژه و یا معرف‌های مخصوص خود شناخته نمیشوند . یکی از نمونه‌ی بسیار ساده‌ی آن که خود شما نیز میتوانید در خانه آزمایش کنید محلول اسپرین و آبلیموست که اگر با آن بر روی کاغذ سفید نوشته شود ، بزودی خشک شده و با آسانی نیز دیده نمیشود (لکن در اثر حرارت ظاهر میگردد) همچنین اگر نیترا ت نقره را بنسبت سه در صد در آب حل کنید یکجور مرکب نامرئی بدست خواهد آمد که نوشته‌ی آن در جاهای عادی بچشم نمیخورد ولی اگر نور خورشید و یا آرمابد آن برسد " ظاهر " خواهد شد . و یا اگر مطالبی با جوهر سرکه (اسید استیک) روی پوست تخم مرغ نوشته و پس از خشک شدن ، آنرا در آب جوش بپزید ، نوشته‌ی مزبور در پوست تخم مرغ جذب گردید و در صورتی که سفید هی آن نقش میبندد بدون آنکه اثری در روی پوست بیرونی تخم مرغ برجای بگذارد . امروزه انواع فراوانی از مرکب‌های نامرئی شناخته شده است و ساختن بسیاری از آنها و معرف‌های مخصوص هر یک نیز برای پنهانکاران در همه جا با آسانی میسر میباشد (۱)

نکاتی که در ناپید انویسی باید مورد دقت قرار گیرد یکی طرز نوشتن و دیگر تازگی و ناشناخته بودن مرکب و دام آن است .

(۱) - برای آگاهی بیشتر جزوه‌ی : " رمز نویسی " را بخوانید .

پیش از آغاز کار باید دستکش نایلونی بدست کرد تا جای انگشتان بر روی کاغذ نماند. در موقع نوشتن نیز باید کوشش شود هیچگونه خراشی بر روی کاغذ وارد نیاید و برای این منظور باید در صورت امکان از سر قلم‌های پلاستیکی استفاده کرد (زیرا بیشتر مرکب‌های نامرئی به علت اسیدی که در زخود دارند سر قلم‌های فلزی را در زخود حل می‌کنند و اثر آن بر روی کاغذ باقی می‌ماند) چنانچه سر قلم پلاستیکی در دسترس نباشد میتوان ابتدا اجزای کبریت‌های معمولی و یا خلال دندان را اندکی تراشید و بصورت مدوری در آورد و سپس سر آنرا نیز با نخ پنبه‌ای پیچید تا خراشی بر روی کاغذ وارد نیاید. بجای دوات فلزی هم باید دوات‌های شیشه‌ای و یا تهبطری کوچک و یا یک نعلبکی معمولی را بکار برد (تا اسید محتوی مرکب اثر در زخود حل نکند) انتخاب کاغذ مناسب نیز بنوبه‌ی خود در خوردقت است زیرا نوع آن باید معمولی و غیر براق باشد. برای نوشتن پیام میتوان از نامه‌های دست‌نویس که مطالب آن کاملاً عادی باشد استفاده کرد و پیام مورد نظر خود را بدون فشار آوردن بر کاغذ در میان سطوریاد رهاشیه‌ی آن نوشت. نوشته‌ی مزبور پس از دو سه دقیقه خشک شد و بعد بکلی ناپدید میشود. روش دیگر اینست که نخست پیام را با مرکب نامرئی نوشته‌ود ست کم یک ساعت صبر میکنند و سپس متن نامه‌ی معمولی را با دست و یا ماشین تحریری که نور آن تا آن‌ها را کار کرد و کمرنگ شد به‌شده بر روی کاغذ مینویسند. گیرنده‌ی نامه ابتدا معرف ویژه‌ی مرکب نامرئی را با قلم موی مخصوص روی سطوریاد ریالی و یا تین آن میکشد و پیام ناپدید اراکه بصورت نوشته‌ی نسبتاً پررنگی بخوبی قابل تشخیص خواهد بود و سپس آنرا سوخته‌واز میان میبرد.

نکته‌ی مهمی که هرگز نباید فراموش شود اینست که امروزه همه‌ی این مرکب‌های " نامرئی " و معرف‌های آن شناخته شده‌اند و بزبان دیگر چنانچه سازمانهای اطلاعاتی به‌نامه‌های مظنون شوند با اندک زحمتی میتوانند پیام ناپیدا را پیدا کرد و بخوانند. از همین‌جمله لزوم قنواحتیاط هر چه بیشتر در بکار بردن اینگونه مرکب‌ها روشن میگردد. نکته‌ی دیگری که باید در همین زمینه بیاد سپرد " دام " مرکب نامرئی و یا عبارت دیگر مدت زمان نیست که حساسیت مرکب مزبور برابر معرف ویژه‌ی خود حفظ میگردد. برای بی بردن باین امر، سازنده‌ی مرکب نامرئی باید قبلاً آزمایشهای لازم را پس زمینه انجام داد و با توجه بنتیجه‌ی حاصله از آن بفرستادن پیام از یک نقطه بنقطه‌ی دیگر اقدام کند. روشهاییکه برای کشف نوشته‌های ناپیدا بکاربرد میشود عبارتند از :

الف - تابانیدن نور - معمولیترین روش کشف نوشته‌های ناپیدا منعکس کردن نور بطور مستقیم و یا مورب و یا از بالا بر روی کاغذ و یا گذاشتن کاغذ بر روی شیشه و سپس نگاهداشتن آن بر روی لامپ الکتریکی است. چنانکه پیش از این اشاره شد پیامی که مثلاً با نیترات درازان نوشته‌شده باشد بمجرد برخورد با نور معلوم میگردد. برخی از مرکب‌های نامرئی دیگر نیز بنهمین ترتیب در برابر نور حساس هستند و چنانچه اشعه‌ی ماورا بنفش بر آنها تابانیده‌شود ظاهر میشوند.

ب - گرم کردن - اتو کردن نامه با اتویی که نسبتاً گرم‌شده باشد برخی از مرکب‌های نامرئی را ظاهر میکند. بعضی دیگر از آنها مانند نیترات پتاسیم را نیز چنانچه در برابر شعله‌های آتش نگاهدارند بلافاصله معلوم‌شده و خود بخود از بین میرود.

پ - بکار بردن معرف‌های ویژه مانند پاشیدن گرد گرافیت - گل اخری - انتمیون و یا اکسید آهن بر روی نامه و یا نگاهداشتن آن در برابر گاز آمونیاک - گاز متصاعد ازید - آب اکسیژنه - هیدروژن سولفوریه - و یا ترک کردن نامه با آب و یا محلولی از آب مقطر و الکل و یا محلول یدید و پتاسیم و معرف‌های شیمیایی دیگر.

پنج - رمز نویسی - در باره رمز (1) و سیستم‌های دیگر و گانه (جا بجایی و جانشینی) و انواع گوناگون آن و هم چنین تفاوتش با " کد " (2) جزوه‌ی جداگانه‌ای بچاپ رسیده است و لذا نیازی بتکرار مطالب فنی آن در اینجا نیست.

(1) رمز (CHIFFRE) عبارتست از سیستمی که در آن ترتیب منطقی و عادی حروف متن بهم خورد و یا بجای آن حروف و نشانه‌های دیگری بکاررفته باشد.

(2) " کد " (CODE) در معنای عام خود عبارت از هر نوع علامت و نشانه‌ایست که برای مبادله‌ی پیام میان دو نفر بکار می‌رود ولی در معنای خاص آن (GEHEIM CODE) عبارت از سیستمی است که در آن حرف و یا حروف و یا شماره و یا کلمات ویژه‌ای بجای سیلابها، واژه‌ها، عبارات و یا جملات (بقیه در صفحه بعد)

- ۱۰ - ترتیب برخی از حروف یا کلمات را میتوان بنا بر قرار قبلی تخییر داد .
- ۱۱ - قبل از رمز کردن پیام میتوان آنرا با الفبا ی زبان بیگانه ای نوشته و بعد آنرا تبدیل بر رمز کرد و یا اینکه از لهجه های محلی در نگاشتن پیام استفاده نمود . همچنین مخلوط کردن و یا سه زبان مختلف در نوشتن پیام و بعد رمز کردن آن کار کشف رمز را دشوارتر خواهد کرد .
- ۱۲ - چنانچه انواع رمز و " کلید هائی " را که در آن بکاربرد میشود بیش از یکی باشد (۱) میتوان در ضمن هر پیام بگیرند و آن اطلاع داد که پاسخ خود را با رمز دیگری بفرستد . و این خود از یکنواختی در بکاربردن رمز جلوگیری میکند .
- ۱۳ - پس از پایان کار باید همه ی " آثار جرم " مانند اصل پیام ، نوار ماشین تحریر ، و کاغذ های باطله را بلا فاصله سوزانید و خاکستر آنرا بخوبی بهمزد . دفترچه رمز و یا کتاب " کد " را نیز باید همیشه در جای بسیار مطمئنی پنهان نمود .

شش - روشهای دیگر : در پایان این مبحث باید چند نکته ی دیگر در باره ی روشهای مبارزه با سانسور - اشاره کنیم :

۱ - چنانکه پیش از این نیز گفته شد ، نشانه ها و علائم محدود و یک طبقه قرار قبلی میان د و نفر گذاشته میشود بسیار واز شماره پیرو نیست . طرز تا کردن نامه ای که در رون پاکت قرار میدهند مثلا خود میتواند " رمزی " باشد که معنای آن فقط برای فرستنده و گیرنده ی نامه روشن خواهد بود . همچنین است نوع و رنگ و اندازه ی پاکت و یا نوع و تعداد و اندازه و محل و طرز چسباندن تمبرها و یا محل پست کردن آن و یا تاریخ نامه ها که ممکنست در بالا و یا پایین صفحه ، سمت راست یا چپ و یا بصورت تاریخ ایرانی ، فرنگی ، یا عربی باشد . جای امضاء ، فاصله ی کلمات از لبه ی کاغذ ، ساختن کلمات مورد نظر از حروف اول هر سطر ، غلط های عمدی ، و مانند هائی آن نیز همه از اینگونه نشانه های قرار دادی میتوانند باشند (۲)

علاوه بر نامه چیزهای دیگری نیز میتوانند حامل پیامی باشند مانند یک دستمال معمولی و یا آسترلبا سیکه بتوان آنرا بشکل الفبای مورس (نقطه - خط) و یا الفبا های دیگر اختراعی کوه زد . برودری و وزی و یا استفاده از نوت های موسیقی نیز همین منظور را تأمین خواهد کرد . تاریخ جاسوسی جهان حتی بیاد دارد که در یک مورد ، پنهانکاران کوشیدند با پیراستن موی سر کسی (کوتاهی و بلند ی تارهای آن) پیامی را بمقصد برسانند (۳)

۲ - هنگام چسباندن لبه ی پاکت میتوان طبقه قرار قبلی را بگیرند و نامه چیز بسیار کوچکی مانند یک تار موی یکی د و میلیمتری و امثال آنرا با پنس در جای کاملاً معین و مشخصی از پاکت (مثلاً در میلیمتر هشتاد و سوم لبه ی سمت راست پشت پاکت) " کاشت " تا چنانچه شیئی مزبور پس از باز شدن پاکت بدست دشمن بر زمین افتاد و یا در جای دیگری " کاشته " شود جا بجاشدن آن معلوم گردید و بگیرند و نامه هشدارد هد .

۳ - یکی از موثرترین روشهای سرگرم کردن سانسورچیان دشمن ، نوشتن نامه بزبانهای بیگانه است . سانسورچیان ساواک تا چند سال پیش ناگزیر بودند که برای پی بردن بمفهوم انبوه نامه هائی که هرروزه از مراجع رسمی و یا خصوصی با ایران میرسند آنها را به " دارالترجمه " بفرستند ولی چون اینکارگاهی روزها طول میکشید و " ممکن بود سروصدای مرد مراد را بیاورد " لذا تصمیم گرفتند که نامه های مزبور را بلا فاصله در همانجا فتوکپی کرد و سپس بترجمه و " بهره برداری " از آن

بقیه پاورقی : کلمات دیگر محروم خواهیم ماند و اینکار جز با ربودن و یا دسترسی پیدا کردن بکتاب کد و یا در اختیار داشتن تعداد زیاد ی از کلمات متبادله عملاً ممکن نخواهد بود .

(۱) - جزوه رمز نویسی ، ص ۳۱

(۲) - برای آگاهی بیشتر در این زمینه و همچنین آشنائی با شگرد های دیگر پنهانکاری مانند دیدارهای پنهانی و گریزاز

چنگ دشمن کتاب : یادداشت های پنوفسکی ، ترجمه ی رحیم امین پور را بخوانید (صفحه ی ۴۵۳ بعد)

(۳) - نکته ی جالب و آموزنده در این مورد بخصوص اینست که رساننده ی پیام مزبور در کار خود موفق نگردد و خود دستگیر شد زیرا برخلاف عرف و عادت محل ، از گذاشتن کلاه بر سر در یک روز بسیار سرد خود داری کرد و بود! (فن جاسوسی : نوشته ی

الندالس)

بپرد ازند • مترجمان ساواک بزبانهای انگلیسی - آلمانی - فرانسه - روسی - ترکی و عربی آشنائی دارند و بنا بر این چنانچه نامهای بزبانهای دیگری مانند چینی - ژاپنی - اسپانیولی - کاتالان و زبانهای بالتو - اسلاویک و غیره نوشته شود کار آنانرا دشوارتر خواهد کرد • ناگفته پید است که در اینکار نیز مانند دیگر امور هرگز نباید زیاد رویکرد نولنگهی گیرند و بی نام هم باید طبعاً دلیل منطقی و محققی برای دریافت چنین نامهایی داشته باشد • روش دیگری که بهمین منظور ممکنست در بعضی موارد خاص بکاربرد شود • فرستادن پاکتهای "مشکوک" برای اشخاص "بیگناه" است | در درون این پاکتها میتوان نامهای "مشکوک" ، اعلامیه های ساده و تجاری و یا آگهیهای تبلیغاتی و فرهنگی معمولی قرار داد و در گوشه ای از آن مثلاً مطالب کوتاه که شباهت بیک پیام "رمز" داشته باشد نوشت • اعلامیه های مزبور چنانچه بدست کارمندان بخش سانسور بیفتد مسلماً مورد سوظن آنان قرار خواهد گرفت •

این امر دارای چند بین فایده است یکی اینکه اجباراً مقداری از وقت و نیروهای ساواک را بپردر خواهد داد و دیگر آنکه موجب گنجی و سردرگمی و عدم اطمینان آنانرا فراهم خواهد کرد و بالاخره اینکه باعث نارضائی و تنفر اشخاص "بیگناه" نسبت بساواک خواهد گردید • تنها ایرادی که بد آن میتوان گرفت اینست که این افراد "بیگناه" که احتمال دارد بعد ها پاران بالقوه ما شوند نسبت بفرستندگان نام معلوم "گرفتاری" که ساواک برای آنها ایجاد خواهد کرد خشمگین شوند معذالک بکاربردن این روش برای "دولتیهها" که دائماً مشغول "پرونده سازی" علیه یکدیگر میباشند نتایج رضایتبخش ببار خواهد آورد •

۴ - برای از میان بردن سریع پیامهای نوشته شده در مواقع خطر باید پیش بینی های لازم را بعمل آورد و بدین منظور بهتر است از کاغذهای نازکی که بآسانی قابل تا کردن ، پنهان کردن ، مهاله کردن ، پلکیدن و پاسوزاندن باشند استفاده کرد •

۵ - چنانکه بارها دیده و یا شنیده اید نامهایی که از زیر دست سانسورچیان ساواک بیرون میآید گاهی باندازه ای بد حسابانید شده اند که نشانه های شتابزدگی و بیدقتی زیاد در آنها چشم میخورد • دلایل اینکار اینست که اولاً "حجم" کار زیاد است " و لذا هر یک از کارمندان خسته و بیحوصله ی بخش سانسور باید هرروزه تعداد زیادی از نامه ها را باز کرد و با شتابزدگی بخواند و سپس آنها را با جله حسابانید و بوجه بخش توزیع بفرستد • و طبیعی است که در چنین شرایطی نمیتواند آن وقت و ظرافتی را که لازمه ی چنین کارها نیست اعمال دارد و ثانیاً ، گاهی اوقات اینگونه بیدقتی ها را دانسته و آگاهانه انجام میدهند و مقصودشان از چنین "سانسور آشکاری" اینست که بگیرند و بی نام بفهمانند که "آهای یارو! ما مواظب توهستیم ، مبادا دست از پا خطا کنی! " هدف سانسور آشکاری تهدید کسانی است که تازه بجرگهی - براندازان پیوسته اند بنظر سانسورچیان ممکنست با چنین هشداری غیر مستقیم ترسید و خود را کنار بکشند و دیگر آزار دادن و بویژه نا امید کردن براندازان با سابقه تر است تا بداند که "همه ی کارهای آنان زیر نظر است و از نامه نگاریهای آنان نیز نتیجه ای حاصل نخواهد شد! "

ششم - سلسله پنهانی - یکی دیگر از موجبات لورفتن براندازان ، شنود پنهانی دشمن است که از ساده ترین آنها یعنی "استراق سمع" (LAUSCHEN) آغاز شده و بجه "لیخوانی" و "کاشتن" میکروفون و "ضبط" گفتگوهای تلفنی و پیامهای ابراد یونی منتهی میگردد • در زیر شرح کوتاهی درباره ی هر یک از آنها میپردازیم :

یک - استراق سمع - زیاد زدیده سخن کسی گوش دادن ، معمول ترین و آسانترین شیوه های شنود پنهانی است و بهمین دلیل نیز یکی از سرگرمیهای بزرگ و همیشگی جاسوسان ساواک بشمار میرود | دو - لیخوانی که ما آنرا در برابر "Lippen ablesen" آلمانی گذاشته ایم فنی است که با استفاده از آن میتوان سخنان کسی را که بعلت بُعد مسافت بگوش شنید نمیشود از حرکت لبان او تشخیص داد و آن معمولاً - بدین طریق انجام میگردد که قبلاً فیلمی از سخن گفتن "سوز" یعنی شخص مورد نظر در حین انجام دادن یکی از فعالیت های براندازی او تهیه کرد و سپس آنانرا با درآهسته تری بر روی پرده میآوردند و با کمک کارشناسان امر بمطالبتی که بر زبان آورده است میبهرند • چنانچه امکان فیلمبرداری موجود نباشد کارشناسان فن میکوشند که با بکاربردن دوربینهای شکار -

حرکت لبان سوز را از راه دوردید و در همان حال سخنان او را حدس بزنند . تا آنجا که ما میدانیم از این فن تاکنون در ایران استفاده نشده است ولی با توجه به کوشش روزافزون ساواک در انعکاس اخبار و بی بردن گفتگوهای پنهانکاران " در - هوای آزاد " ، بعید نیست که در آینده از کارشناسان لیبخوانی بیگانه بدین منظور نیز کمک گرفته شود !

سه - " میکروفون " گذاری - نصب یا " کاشتن " فرستنده های کوچک با آنچه اصطلاحاً " میکروفون " نامیده میشود از همان آغاز کار ساواک مورد توجه ساواکینا قرار گرفته و امروزه بصورت یکی از سرگرمیهای مورد علاقه یاداره فنی ساواک (اداره پنجم) درآمده است ! چنانکه میدانید این میکروفونها باند ازهای کوچک هستند که با سانی می توان آنها را مثلاً در داخل گلدان و پشت قاب عکس و یا توی پایه ی چراغ خواب پنهان کرد . برخی از انواع چسبند و یا مکنده ی آنها نیز میتوان بدوردیوارها بدنه ی اتومبیل چسباند (۱) .

درباره ی فرستنده های میکروفونهای که برای شنود پنهانی بکار میرود گفتنی بسیار است و ما در اینجا فقط بذکر نکات کلی در مورد مشخصات و انواع و طرز کار گذاشتن و طرز مبارزه با آن اکتفا میکنیم (۲) :

میکروفون، هائی که برای شنود پنهانی بکاربرد میشود باید سبک - کوچک - بیصد و احساس باشنند یعنی بتوانند گفتگوهای یاد افراد را دست کم از فاصله ی پنج شش متری گرفته و بخارج بفرستند . میکروفون های مزبور از نظر ساختمان فنی و داخلی خود بر چند نوع تقسیم میگردد اما در ای معایب و محاسنی میباشد . معمولیترین آنها میکروفونهای زغالی (گاربنی) است که حساسیت آن چند ان زیاد نیست و نمیتواند صداهای نیراکه در فاصله ی بیش از پنج متر ایجاد شده باشد ضبط کند . نوع دیگر آن میکروفونهای کریستالی است که بسیار ارزان و احساس میباشد و نیازی به ولتاژ خارجی نیز ندارد ولی عیب آن اینست که باید بدستگاه تقویت صدا (امپلی فایر) - رادیو - ضبط صوت متصل شود . علاوه بر آن در برابر گرمای داخل اطاقی و یا هوای آزاد نیز باید اروثابت نیست . نوع سوم آن میکروفونهای دینامیک میباشد که ساختمان فنی آنها معکوس بلندگوهای معمولی است و روی هم رفته ، میکروفونی خوب و احساس و ثابت بشمار میرود .

از نظر شکل ظاهری ، میکروفون ها انواع و اقسام بسیار میتوانند داشته باشند . برخی از آنها بصورت قلم خود نویس هائی هستند که کاریک " گیرند و فرستنده ی " کوچک را انجام میدهند و صداهای گرفته شده را تا فاصله ی پنجاه متری پخش میکنند . میکروفونهای دیگری که در دست ساخته شده اند و در ای ضبط صوتی است که میتواند گفتگوهای و نظرات امتدات یک ساعت ضبط کند . میکروفونی که بشکل یک نشان کوچک بر روی بقیه ی کت کسی زد شده است میتواند صدای او را مخاطب او را تا فاصله ی ۸۰۰ متر دورتر و برای شخص سومی که مثلاً در توی اتومبیل خود نشسته و با بدستگاه ضبط صوت آماده ی ضبط کردن گفتگوهای آنهاست بفرستد . نوع دیگر آن ، میکروفونی است که اخیراً بازار آمده و آمریکاییها آنرا اصطلاحاً (مار) مینامند ! سر میکروفون مزبور باند ازهای باریک است که میتواند آنرا با سانی در شکاف دیوار و درز پنجره و یا سوراخ کلید فرو کرد . نوع دیگر آن که به علت خوبی و ارزانی فوق العاده اش طرف داران زیادی دارد شبیه گوشی پزشکی است و " استتسکوپ الکترونیك " نامیده میشود . با گوشی مورد بحث میتوان سخنانی را که در پشت دیوار اطاقی مجاور بر زبان براند همیشه بخوبی شنید و چنانچه بخواهیم سخنان مزبور را ضبط کنیم کافی

(۱) - درباره ی اینگونه میکروفونها مطالب جسته گریخته ای در چند سال گذشته در مطبوعات فارسی بچاپ رسیده است که از آن میان میتوان مقاله های زیر را ذکر کرد :

الف - " روشها و وسایل شکفت انگیز جاسوسی " خوانندنیها - شماره ی ۴۰ سال ۲۹

ب - " جاسوسی و جاسوسی در همه جا " خوانندنیها شماره ی ۱۳ سال ۳۰

پ - " فروش فرستنده های کوچک جاسوسی در بازار " مینامه ی دانشمند . شماره ی - ص ۴۵ - ۳۹

ت - " جاسوسهای مدرن خانوادگی " زن امروز - شماره ی ۲۰۴ . ص ۳ - ۱۰۲

(۲) - بزودی جزوه ی جدیدی در باره ی شنود پنهانی و مسائل فنی آن انتشار خواهد یافت .

است که انتهای گوشی را بدستگاه ضبط صوت وصل نمائیم . مزیت بسیار مهم این گوشی اینست که کشف کردن نویز بردن بد آن عملاً بسیار دشوار میباشد .

طرز کار گذاشتن میکروفون نیز بد و گونه است : یکی " کاشتن " آن بر روی یک چیز " ثابت " است مانند میکروفونی که مثلاً در پشت قاب عکس و کلید برق و یا زیر میز و یا در زون آباژور و سته‌ی صندوقی و پایه‌ی نیمکت و یا روی دیوار اطاق کار و یا زدن آن نصب شده باشد و دیگر قرارداد آن بر روی یک چیز متحرک و یا در رون آنست مانند وصل کردن آن بزیر اتومبیل و یا حمل آگاهانه و یا نا آگاهانه‌ی آن بوسیله اشخاص . میکروفونهایی که در قلم خود نویس ، فندک - قوطی کبریت ، قوطی سیگار ، صورت تراش برقی ، دکمه‌ی لباس ، یقه‌ی لباس ، گره‌ی کراوات ، ساعت مچی ، سنگ کمر بند مردان و یا انگشتر و دست بند و گوشواره و گل سینه و کیف و دبی و دامن خانمها اگر گذاشته شده باشد از این قبیل اند . معنای حمل آگاهانه‌ی میکروفون روشن است اما حمل نا آگاهانه‌ی آن وقت نیست که مثلاً شما خود نویس یکی از افراد دشمن را با خود نویس خود که از نظر ظاهری همینا شبیه آنست ولی در حقیقت کاریک فرستند و ی ظریف را انجام میدهد عوض کنید و او بدون آنکه متوجه تغییر مزبور شود ، باشد آنرا با خود حمل کند !

حال که سخن از نصب میکروفون در اتومبیل میان آمد باید بفرستند ه‌های " سویابی " نیز که بعد از آن مورد بحث ما قرار خواهد گرفت بگوئیم . فرستند ه‌ی مزبور افزار الکترونیک کوچکی است که چنانچه در اتومبیل کسی نصب شده باشد جهت حرکت ، سرعت و فاصله‌ی آنرا از اتومبیلی که بدنبال آن در حرکت است و دارای دستگاه گیرنده میباشد معلوم و مشخص میسازد و بهمین دلیل نیز یکی از بهترین و سود مند ترین وسایل تعقیب سواره‌ی دشمن بشمار میآید . فرستند ه سویاب را میتوان در زیر سپراتومبیل دشمن و یا در زیر داش برد آن نصب کرد که در صورت آخر نیازی به آنتن اضافی نیز نخواهد داشت زیرا میتوان آنرا به سیم آنتن اتومبیل وصل کرد .

شنود پنهانی با افزارهای الکترونیک ، بد و صورت انجام میگیرد یکی مستقیم یعنی بدون استفاده از ضبط صوت و دیگری غیر مستقیم یعنی با کاربرد آن . شنود مستقیم وقتی است که شنوند ه در نزد یکی همانجائی که میکروفون کاشته شده است حضور داشته و مستقیماً بسنخنان سوژه‌ی خود که مثلاً در اطاق دیگری مشغول صحبت کردن است گوش دهد . شنود مستقیم یکی از خطرناکترین کارهاست زیرا احتمال کشف شدن آن بسیار خواهد بود . علاوه بر آن باید امکاناتی نیز برای رفت و آمد و با توقف شنوند ه و یا شنوند گان در همان حوالی وجود داشته باشد تا ایجاد سوژن نکند . عیب مهمتر آن اینست که همه‌ی سنخنان سوژه را نمیتوان بیاد سپرد و چنانچه در روی کاغذ هم یادداشت شده باشد علیه او سند بیتی نخواهد داشت بهمین جهت است که امروزه در هر جا که امکان داشته باشد سعی میشود که از راه و ما استفاده گردد یعنی سنخنان سوژه بر روی نوار ضبط صوتی که ممکنست در رون قوطی سیگار یا کیف بخلی و یا اتومبیل شنوند ه پنهان شده باشد ضبط شود اما چنانکه میتوان حدس بزنید اینکار نیز چند آن آسان و دلپذیر نیست زیرا " سوژه " ممکنست اصولاً آدم کم حرف و یا بسیار محتاطی باشد و در عرض بیست و چهار ساعت بیش از چند کلمه سخن نگوید . در چنین وضعی ، وقت شنوند ه‌ی که مثلاً در ساختمان دیگری نشسته است و میخواهد سنخنان او را ضبط کند خواه ناخواه تزییع خواهد شد . برای رفع این مشکل ، امروزه از ضبط صوتهای خود کاریا " VOX " استفاده میکنند . طرز کار و کس اینست که بمجرد شنیدن صدائی خود بخود بکار میافتد و پس از متوقف شدن صدائی بلافاصله از کار میبایستد .

یکی از بهترین انواع آن (KINEMATIX'S VOICE - MATIC) است که وقفه‌های موقت میسان سنخنان گویند ه را با سکوت های طولانی تر تشخیص میدهد و بدینسان ضبط همه‌ی سنخنان سوژه را باسانی امکان پذیر میسازد .

در اشرفی های علمی و فنی و نیاز روز افزونی که در سالهای اخیر به شنود پنهانی در برخی کشورها احساس شده از یکسو میکروفونهای کوچکتر و قیقتری که در همین حال حساسیت و برد بیشتری دارند ساخته شده است که براسستی شگفت انگیز میباشد . چنانکه ممکنست خواند ه و یا شنید ه باشید برخی از اینگونه میکروفونها باندازه‌ی دقیق و حساس است که حتی صدای افتادن یک برگ کاغذ بر روی زمین را نیز ضبط میکند . نوع دیگر آن فرستند ه‌ی کوچکیست باندازه و شکل یک تمپرس است نسبتاً ضخیم بنام (۰۰۷) که دارای یک میکروفون بسیار حساس و بک تقویت کنند ه‌ی امواج صوتی است و آنرا می

توان با سانی در لایه فترجه یاد داشت و کتاب و شکاف میز و جاها می‌گیرد از این قبیل پنهان کرد . جاسوسان آمریکایی در ویتنام اخیراً میکروفونهای بکاربرد هاند که به شکل شیکا زهرک است و میتواند صداهای بسیار آهسته را گرفته و با فاصله ۷۵ کیلو متری بفرستد . از سوی دیگر ، دامنه‌های اینگونه شنودهای پنهانی که در مطبوعات با اخترازمین بدان نام " پورشهای الکترو نیک " داد هاند امروزه باند ازهای گسترش یافته که در ولشهای بزرگ را هم پستوه آورد هاست تا آنجا که حتی در داخل سفارت خانه‌های خود نیز بر رهم همه‌ی پیش‌بینی‌هایی که بناگزیر معمول میدارند خود را مان نمی‌بینند . چنانکه ممکنست شنیده با شنید مسئولان امر در سفارتخانه‌های میزبورگانی مجبور میشوند در پیوار بعضی از اتاقهای خود را سالی چند بار رنگ بزنند تا منافذی را که در آن وجود داشته و بمیکروفونهای احتمالی دشمن مربوط گردیده است بپوشانند . (۱) بعضی اوقات نیز برای گفتگوهای سری خود بدرون اتاقهای شیشه‌ای ویژه‌ای پناه می‌برند که اولاً هر نوع شیئی خارجی و یا میکروفونی که در آن کار گذاشته شده باشد نمایان میگردد و ثانیاً هیچگونه صدائی از آن بیرون نمیرود تا میکروفونهای دشمن که احتمالاً در جاها می‌گیرد سفارت نصب شده هاند نتوانند آنرا ضبط کرد و بپخش بفرستند . اثباتی که در پیوارها پیش از ورقه‌ی آهنی پوشیده شده باشد نیز همین خاصیت را در زیر امواج الکترومغناطیس از آن خود عبور نمیدهد و این خود باعث خنثی شدن اثر میکروفونهای معمولی میگردد . یکی دیگر از راههای مبارزه با شنود پنهانی دشمن در اینگونه موارد اینست که پنجره‌های اتاق مذکور را خود را از داخل و خارج با ورقه‌های آهنی بپوشانند تا دشمن نتواند از فاصله‌ی دور و آنکه نیازی به نزدیک شدن به ساختمان داشته باشد برخورد امواج صدای داخل اتاق را همیشه‌های پنجره‌ی آن بوسیله‌ی اشعه‌ی زیر سرخ ضبط کرده و بگفتگوهای " سوز" ی خود گوش فرادهد .

تا آنجا که ما امید انیم مسئولان شنود پنهانی در ساواک تاکنون نیاز چندانی با استفاده از میکروفونهای کوچک و پست پارد قیق احساس نکرده‌اند و " جیمز باند " های وطنی ما هنوز است همان میکروفونهای معمولی را که در روز آزادانه در آمریکا و بیشتر کشورهای اروپائی بفروش میرسد برای " مصارف داخلی " خود بکار می‌برند و به " کاشتن " آسپاد رتوی گلدان و یا پشت جوب پرد و یا زهر می‌زنند لی و نهکت و مانند‌های آن خرسند هستند ! گاهی نیز چنانکه برخی از رزمندگان دستگیر شده برای مانوشته‌اند در بازجوییهای مقدماتی و " دستا نه " ی خود که در آن ظاهراً زیاد داشت کردن پاسخ متهمان خبری نیست از ضبط صوتهای نسبتاً زمخت و سنگینی که در داخل کیف‌های دستی خود حمل کرده‌و یا استنگی و یا احتیاط آشکار پیش پای خود قرار میدهند استفاده میکنند !

پیش از آنکه در باره‌ی راههای مبارزه با اینگونه میکروفونها سخن بگوئیم باید یاد آوری کنیم که بطور کلی شنود پنهانی بر خلاف آنچه پنداشته میشود يك امر ساده و لهد پیری نیست بلکه کاری است کسل کننده و خستنگی آور و بزبان دیگر جز در مواقع لزوم مورد افراد بخصوصی بکاربرد نمیشود زیرا چنانکه گفته شد اولاً گوش کردن مرتب بآن ، تعدادی از کارمندان سازمانهای اطلاعاتی را اجباراً بخود مشغول خواهد کرد و سازمانهای اطلاعاتی معمولاً چند ان بیکار نیستند که بتوانند در اینکار زیاد در روی کنند و ثانیاً ورود پنهانی بخانه‌های مردم را بران (بر خلاف کشورهای آمریکا و اروپا که ساکنین آن غالباً در آپارتمانها زندگی میکنند و زن و مرد خانواد ه نیز معمولاً در بیشتر ساعات روز در بیرون خانه بکاری مشغول هستند) چند ان کار ساده‌ای نیست و فرستادن افراد با پوششهای گوناگونی چون کارمند شرکت برق و گاز و یا سازمان آب و مانند‌های آن نیز چنانچه صاحبخانه‌ها بسیار مراقب باشد کاری از پیش نخواهد برد . علاوه بر آن چنانکه در بالا اشاره کردیم ، مقامات سازمان " امنیت " شاه تاکنون نیاز چندانی با استفاده از میکروفونهای دقیق و حساس امروزی در کارهای خود احساس نکرده‌اند و لذا گاهی مجبور هستند برای عوض کردن باتری میکروفونها ، بجایی که آنرا کاشته‌اند بروند . بعضی اوقات چنانکسه یکی از مبارزان داخل کشور برای مانوشته است " در و تا میکروفون کار می‌گذارد " که خود نشانه‌ای از ضعف میکروفونهای آنها

(۱) - نکته‌ی بسیار جالب اینکه ، نخستین خبر مربوط به " کاشتن " میکروفون در سفارت خانه‌های کشورهای دیگر که در مطبوعات با اخترازمین انتشار یافت در باره‌ی سفارت ایران در مسکو بود که در آن پیک فرستنده‌ی حساسی (از انواع حساسند های آن) در سطح خارجی پنجره‌ی اتاق کار جناب سفیر نصب شده بود ! (زنان در جاسوسی ، ص ۱۱۸) در سفارت آلمان نیز پیش از سی میکروفون کار گذاشته بودند ! (DER DIEST پایان فصل یازدهم)

وزیاد هرودی در محکم کاریست و یکی از اثرات بارز آن نیز نا صاف بودن صداهای ضبط شده و وجود " پارازیت " در آنست .
و اما در باره یراهسهای مبارزه با آن :

(۱) - نخست باید یکباردیگر این نکته ی بسیار مهم را یاد آوری کنیم که پنهانکاران باید همیشه و در همه جا یعنی حتی در جاهائی که احتمال کاشته شدن میکروفون نمیرود ، مواظب گفته های خود بوده و بیاد داشته باشند که " دیوار - گوش دارد " !

(۲) - برای گفتگوهای و نغری خود باید حتی المقدور از محل های باز و غیر سر بسته استفاده نکرد . (مانند حیاط خانه و یا بهنگام گردش در کوچه و خیابان)

(۳) - از صحبت کردن در باره یراهسهای مسائل براندازی در توی تاکسی ، اتاق هتل و هر جای دیگر که احتمال شنود پنهانی دشمن وجود داشته باشد بپرهیزید .

(۴) - چنانچه ناگزیر باشید در جاهای سر بسته ای مانند اتاق منزل ، دفتر کار ، و یا حمام و غیره بایکسی از یاران خود سخن بگوئید باید سعی کنید بسیار آهسته صحبت کرد و حتی بنجوا بپزد ازید ، بلند کردن صدای رادیو و تلویزیون یا باز کردن در و ش آب و ایجاد سرو صداهائی از این قبیل اگر چه صدای ضبط شده را تا اندازه ای نامفهوم و نگار دشمن را دشوارتر خواهد کرد معذالک نباید بدان بعنوان یک راه حل قطعی دل خوش داشت زیرا اولاً ممکنست صحبت کنند به علت بلند بودن صدای رادیو ، ناخود آگاه بلند تر حرف بزنند و ثانیاً دشمن میتواند با بکاربردن فیلترهای صوتی گفتگوهای ضبط شده را صاف کرده و پارازیت های اضافی را از میان ببرد .

(۵) - سعی کنید در محلهائی که احتمال " کاشته شدن " میکروفون میرود ، مانند اتاق منزل - محل کار - اتومبیل و غیره ، رادیوی خود را بیست و چهار ساعت روشن بگذارید که تا در صورت وجود میکروفون " نوارهای ضبط صوت دشمن را " حرام " کرده و آنها را مجبور بتهویش مد او منوار و همچنین گوش دادن مجدد کلیه " برنامه های رادیویی " بنمایند .

(۶) - در مواقعیکه لازم باشد چند تن در یکجا گرد آمدند و بگفتگو بپردازند باید نخست اتاقی را که بتمام معنی " خلوت " شده باشد یعنی کلیه میز و صندلی و مبلمان و کاناپه و گلدان و قاب عکس و قفسه کتاب و فرش و چوب پرده آن بجای دیگری منتقل گردیده و یا اثنائه موجود در آن بخوبی بازرسی شده باشد بدین منظور تخصیص داده و سپس با همان شرایطیکه در بالا گفتیم صحبت کنند

(۷) - آنچه در هیچ جا و حتی در اتاقهای " امن " نیز نباید بر زبان براند ه شود مسائل STRENG GEHEIM و یا بکلی سری " است مانند محل و تاریخ و چگونگی شروع حمله یا اسامی یاران و یا شرکت کنندگان در هر کار ، مطالب مربوط بوسایل ارتباطی و جنگ افزارها ، جزئیات ملاقاتهای بعدی و مانند ههای آنست . برای تفهیم چنین مطالبی میتوان آنها را مثلاً روی تخته سیاه و یا روی یک تکه کاغذ نوشته و هر کلمه یا جمله ای را نیز بلافاصله پس از نوشتن پاک کرده و یا از میان برد . یکی از دستاوردات دارد که روز و ساعت و محل ملاقاتهای آینده ی خود را همیشه با انگشت توی هوا ترسیم میکند . روش دیگری که برخی از زندانیان بکار میبرند استفاده از الفبای مخصوص لالان است که با آن میتوان مطالب مورد نظر را تقریباً بهمان سرعتی که کسی روزنامه میخواند بکسان دیگری که با آن الفبا آشنائی دارند تفهیم کرد . یکی دیگر از روشهای سودمندی که در همه جا میتوان آنرا بکاربرد پر خید ه گوئی یعنی با ایما و اشاره سخن گفتن است مشروط بر آنکه در آن زیاد هرودی نشود .

(۸) - در جاهائی که احتمال وجود میکروفون زیاد بود و تقریباً حتمی باشد (مانند سلول زندان ، اتاق بازجویی و یا اتومبیلی که برای جابجا کردن براندازان بکار میبرند) از سخن گفتن در باره یراهسهای مسائل براندازی باید بکلی خودداری کرد و چنانچه نیازی بدینکار احساس شود باید با ترسیم مطالب در هوا و یا کف دست که خود بکنوع ناپیدا نویسی " خشک " است و هیچگونه اثری نیز از آن بر جای نماند ، به بیان مقصود کوشید .

چند سال پیش یکی از انقلابیون کشور بعثت بی احتیاطی در خور سرزنشی که در زندان از خود نشان داد یاران دیگر خود را که از جنگ دشمن گریخته بودند گرفتار ساخت ! توضیح آنکه پس از دستگیری او ، مأموران ساواک او را با تاقی می برند و زندانی میکنند . همسرا و یکی دیگر از زندگانی که موفق بفرار شده بود برای کسب آگاهی از وضع او و دیگران به -

زند ان میآید و تقاضای ملاقات میکند . مسئولان حقه بازود غل زند ان در وهله نخست با درخواست او موافقت نمیکنند ولی پس از آنکه با خواهش و تمنا ی فراوان وی مواجه میشوند در باره ی او ارفاق کرده اجازه میدهند که فقط برای دو سه دقیقه بازند انی مزبور صحبت کند . زند انی بیخیال نیز ، غافل از نیرنگ دشمن ، داستان دستگیری خود و گریز باران د پیکرا شرح داده و حتی مسیر و مقصد آنان را نیز بر زبان میآورد ! چند ساعت بعد مأموران ساواک موفق میشوند همزمان فراری او را در خرمشهر دستگیر کنند زیرا همه ی سخنان او را بوسیله ی میکروفونی که قبلاً در اطاق زند انی گذاشته شده بود شنید ه بودند . در باره ی وسایل و طرق کشف میکروفون گفتنی بسیار است و بهمین دلیل نیز چنانکه پیش از این مذکور افتاد بزودی جزو یک جد اگانه ی در باره ی مسائل فنی آن منتشر خواهیم کرد . آنچه عجالاً لازم میدانیم بگوتهی بدان اشاره کنیم اینستکه وسایل کشف اینگونه فرستنده ها برد و نوعست یکی از آنها افزارهای الکترونیک سبک و کوچک و دقیق است که مخصوصاً برای اینکار ساخته شده و در برخی از کشورها آزادانه بفروش میرسد مانند چراغ " چشمک زن " که بمجرد نزدیک شدن بمیکروفون علامت میدهد و جای آنرا معلوم میسازد و یا " گایگر " های ویژه ای که در مجاورت میکروفون ، صدایش تغییر میکند و بدین وسیله با هشدار میدهد .

نوع دیگر آن استفاده از وسایلی مانند راد یو و تلویزیون های معمولی است که دسترسی بدانها برای براندازان در همه جا آسانتر و امکان پذیرتر است . طرز استفاده از وسایل مزبور بزبان ساده اینست که فرکانس اغلب میکروفونهایی که برای شنود پنهانی بکاربرد میشود بین ۵۰ تا ۸۵ مگا سیکل است . حال اگر ما راد یونی در اختیار داشته باشیم (مانند راد یو های معمولی FM) (۱) که بتواند اصواتی را که با همین فرکانس ها فرستاده میشود بگیرد میتوانیم از آن برای کشف اینگونه میکروفونها استفاده کنیم ! روش کاربرد اینطریقست که راد یو را پس از روشن کردن بدست گرفته و با هستگی در اطاق قدم میزنیم و سپس در حالیکه با خود صحبت میکنیم و یا قطعه ی شعری میخوانیم پیچی را که به عقبه ی ردیف شمار راد یو متصل است آرام آرام از چپ بر راست و از راست بچپ روی همه ی ردیف های راد یو بچرکت در میآوریم . چنانکه میکروفونی (فرستنده ای) در اطاق گذاشته شده باشد ، ناگهان در یکجا صدای خود را از درون راد یو (گیرنده) خواهیم شنید . اگرچه این صدا بعلت ایجاد پارازیت نامفهوم است و گاه بصورت سوت ممتد و گوشخراشی در میآید معذالک برای بردن بمیکروفونی که در آنجا پنهان شده است کافی خواهد بود . دلیل ایجاد سوت ممتد هم اینستکه میکروفون (دستگاه فرستنده) نخست صدای ما را گرفته و پس از تبديل آن با موج راد یوئی بیرون میفرستد . راد یو (دستگاه گیرنده) بلافاصله آنرا گرفته و مجدداً بصورت صدای مادرمیآورد و بعبارت دیگر آنرا برای بار دوم بمیکروفون میدهد و این کار تا بی نهایت ادامه پیدا میکند و نتیجه ی حاصله از آن همان سوت ممتد و گوشخراشی است که قبلاً بدان اشاره کردیم . برای پیدا کردن محل دقیق میکروفون ، صدای راد یو را کم میکنیم و با دست بیشتر در اطاق قدم میزنیم . بانزد یکتر شدن به میکروفون صدای سوت راد یو بیشتر و با دورتر شدن از آن کمتر خواهد شد و بدینسان محل دقیق میکروفون مشخص میگردد .

برای بردن بمیکروفونهای حساستر که تشخیص آن با راد یو ممکن نباشد از تلویزیون (۵۰ تا ۸۸ مگا سیکل برای کانالهای ۲ تا ۶ و ۱۷۰ تا ۲۱۰ مگا سیکل برای کانالهای ۷ تا ۱۳) استفاده میکنیم . روش کار همانست که در مورد راد یو گفته شد یعنی ابتدا صدای تلویزیون را بلند کرده و در عین حال با خود حرف میزنیم و چشم خود را به صفحه ی تلویزیون میدوزیم . چنانچه میکروفون یعنی گیرنده - فرستنده ای در آن نزدیکیها باشد بگرشته خطوط موجی و سیاه رنگ که به تناسب آهسته و بلند شدن صدای ما کم و زیاد میشود بر روی صفحه ظاهر شد و ایجاد پارازیت خواهد کرد و همین امر خود نشانه ای از وجود میکروفون در اطاق خواهد بود .

آخرین نکته ای که در باره ی میکروفونها باید بگوئیم وظیفه ی ما پس از کشف کردن ویی بردن آنهاست . در وهله اول شاید چنین بنظر برسد که بهترین راه مبارزه با آنها ، ازجا کردن واز میان بردن آنهاست و حال آنکه چنین کار عجولانه ویی ثمری خود اشتباه بزرگی است زیرا علاوه بر آنکه یکنوع " اقرار ضمنی " به " بزهکاری " بشمار میآید بعنابت گذشته -

(۱) - اینگونه راد یوها با فرکانس ۸۸ تا ۱۰۸ مگا سیکل کار میکنند و با پیچانیدن پیچ خازن موج میتوان فرکانس آنرا بد لخواه خود تغییر داد و کم و زیاد کرد .

عقرب دولت " (۱) هم هست و دشمن را پیش از پیش مظنون و عصبانی خواهد کرد، روش درست و بخردانه را اینمورد این است که اصولاً فرصتی برای بهره برداری از آن بدشمن داد نشود یعنی با پیروی از همان اصل همیشگی، از گفتن هر سخن و مطلبی که بدرد دشمن بخورد در نزد یکی میکروفون مزبور خود داری گرد!

روش دیگر استفاده از این میکروفونها اینست که با پخش اخبار و مطالب نادرست و گفتگوهای ساختگی دشمن را گمراه ساخت اما اینکار باید با نهایت هشیاری و احتیاط کامل انجام گیرد زیرا فریفتن يك سازمان اطلاعاتی بویژه برای يك مدت طولانی کار دشوار و پیچیده و بسیار دقیق و پر مسئولیتی خواهد بود.

چهارم - شنود تلفنی - گوش کردن بگفتگوهای تلفنی براندازان یکی دیگر از "سرگرمیهای دشمن است و بطریق زیر انجام میگردد:

الف - نصب تلفنی که مخصوصاً برای شنود پنهانی ساخته شده است از طرف "شرکت تلفن" و یا کسانی که با چنان پوششی وارد خانه‌ی براندازان میشوند.

ب - عوض کردن گوشی دهنی تلفن با گوشی دیگری که در آن میکروفونی کار گذاشته اند.

پ - کار گذاشتن يك تلفن دیگر در اتاق مجاور و وصل کردن آن به تلفن "سوژه".

(عیب دارا نیست که بمجرد داشتن گوشی تلفن دوم، صدائی از آن بلند میشود و شرکت تلفن "بار" اضافی را ثبت خواهد کرد. برای رفع این مشکل امروزه در برخی از کشورهای آفریقا کوچکی بنام "تلفونک" استفاده میکنند، با بکار بردن آن میتوان بدون برداشتن گوشی تلفن و ایجاد "بار" اضافی بگفتگوهای تلفنی "سوژه" گوش کرد. يك سرتلفونک را در پشت تلفن "سوژه" نصب کرده و سرتلفونک را که بصورت دکمهای کوچکی است در گوش خود قرار میدهند.)

ت - بکار بردن افزارهای ویژه‌ای که برای شنود تلفن ساخته شده و معروفترین آنها وسیله‌ی ساده و کوچکی است بنام "جعبه‌ی سیاه" که از يك ترانسفورماتور و يك گیره و دو گوشی تشکیل یافته است و با سانی میتوان آنرا به کابلها یا تلفن نصب کرد. با استفاده از جعبه‌ی مزبور میتوان خط (سیم) تلفن مورد نظر را مشخص کرده و مطالبی را که بر روی آن خط انتقال می‌یابد شنیده و ضبط کرد. نوع دیگر آن "فرستنده‌های خطی" و یا تلفن راد یونیست که مکالمات تلفنی را بصورت امواج رادیویی درآورد و بجایهای دیگری با فاصله‌ی ۱۵۰ تا ۵۰۰ متر میفرستد. حسن بزرگ آن اینست که میتوان آنرا در هر جایی در مسیر کابل تلفن نصب کرد و بدین ترتیب دیگر نیازی به ورود پنهانی به خانه و یا اتاق "سوژه" نخواهد بود. افزارد دیگری که بدین منظور بکاربرد میشود فرستنده‌ایست بنام "INFINITY" که با بکار بردن آن میتوان شماره‌ی هر تلفنی را - صرف نظر از فاصله‌ی آن - از راه دور گرفت و بسخنانی که در حوالی آن گفته میشود گوش کرد بدون آنکه صدای زنگ آن بلند شود یعنی نیازی به برداشتن گوشی تلفن و یا صحبت کردن با آن باشد.

درباره‌ی طرق مبارزه با شنود تلفنی نیز همان مطالبی که در مورد میکروفون گفته ایم صدق میکند. در دنیا جیمه‌بازندگی امروزه یگرنه باید از تلفن برای مبادله‌ی پیامهای براندازی استفاده کرد و چنانچه کسی مرتکب چنین اشتباهی بشود و خود را لو بدهد تنها باید خودش را سرزنش کرده و مسئول اصلی گرفتار ساختن خویش و دیگران بداند.

سادترین راههای مبارزه با شنود تلفنی بکار بردن آنست و اینکار "منفی" گاهی اوقات بویژه در مورد تلفنهای - اینفی نیتی تقریباً تنها چاره‌ی منحصر بفرستنده است. در چنین مواردی باید بکلی از تلفن چشم پوشید یعنی آنرا قطع کرده و فروخت و یا دست کم يك منطقه‌ی خاموشی در حریم آن ایجاد کرد یعنی بشعاع شش هفت متری آن هیچگونه مطلبی که بدرد دشمن بخورد بر زبان نراند و بعبارت دیگر اگر تلفن شما مثلاً در اتاق خواب و یا راهروی خانه‌ی شما نصب شده باشد باید از صحبت کردن در نزد یکی از خود داری کرده و بجای آن از حیاط خانه و یا از جاهای دیگری استفاده کنید!

در مواردیکه استفاده از تلفن لازم بنظر برسد باید دقت و نکته‌را مخصوصاً مورد توجه قرار داد: پیشی کوتاه بودن - گفتگوهای تلفنی و دیگر طبیعی بودن آن، کوتاه بودن مدت گفتگو بویژه در مواقعیکه دشمن آمادگی بیشتری دارد -

(مانند مواقعیکه مثلاً یکی از افراد دشمن را برود باشند و براند از آن بخواهند با مکالمات مکرر خود (۱) بر سر او معاملاتی بکنند) اهمیت حیاتی دارد .

توضیح آنکه در مواقع عادی باید اگر در محل دقیق تلفن بخصوص در يك شهر بزرگ و پر جمعیت در حد و پنج تا هفت دقیقه طول میکشد اما در مواقع مخصوص و " اورژانس " که دشمن بحال آماد باشد درآمد و تمام امکانات فنی و اطلاعاتی خود را قبلاً بسیج نموده است ، اینکار بمراتب سریعتر انجام میگردد . در چنین مواردی اگر کسی بخواهد از يك تلفن - چندین بار استفاده کرده و مکالمات خود را نیز " کش " بدهد آشکارا خود را بخطرانداخته است زیرا يك گفتگوی کوتاه ۳ ثانیه‌ای کافی خواهد بود که دشمن را از محل تلفن مزبور باخیر سازد . اصلی را که باید مجدداً در اینجای یاد آوری کنیم اینست که در مواقع لزوم یعنی چنانچه واقعاً و بعطلی نیازی به مکالمه با دشمن باشد ، هرگز نباید از يك تلفن پیش از یکبار استفاده گردد . محل تلفن دیگری که برای بار دوم بکاربرد میشود باید تا آنجا که ممکن باشد از تلفن اول دور باشد . نکته‌ی دیگر طبیعی بودن مکالمات تلفنی در مواقع عادی است . بارها دیده شده است که پنهانکاران این اصل کلی را فراموش میکنند و مثلاً ضمن صحبت کردن با دشمن خود بذکر یکی دو جمله‌ی کوتاه اکتفا کرده و گوشی را با عجله بجای خود می‌گذارند و یا از کلمات رمزی که بین خود قرار گذاشته‌اند استفاده میکنند . اینکار با همه سود مندی ظاهری آن خطراتی دارد زیرا بعلمت غیر طبیعی بودن آن سو دشمن را که فرضاً فقط بمنظور کنجکاوی بسخنان آنان گوش میداد است تشدید کرد و حدس اولیه او را به یقین مبدل خواهد ساخت .

روش فنی مبارزه با شنود تلفنی ، بکاربردن وسیله‌ایست شبیه تلفونهای معمولی بنام " صدا بهمن " که با سانی بر روی تلفن سوار میشود و آهنگ صدا یعنی زیر و بم بودن آنرا کاملاً تغییر داد و بعبارت دیگری آنرا به یک نوع رمز تلفنی مبدل میسازد . دستگاه مشابه دیگری که بر روی تلفن طرف دیگر مکالمه نصب شده است همین آهنگ‌های نامفهوم را مجدداً بصوت اولیه در آورد و پیام اصلی را بگوششوند میرساند . عیب آن فقط اینست که مانند مثال یاد شده در بالا ایجاد سوءظن کرده و دشمن را بتکا پویشی بیشتر از طریق دیگر وادار خواهد ساخت .

پنج - ضبط پیام‌های رادیویی - یکی از دشواریهای همیشگی پنهانکاران فرستادن اخبار و پیامهاست . در روزگار گذشته برای این منظور از دندکان تیز و بیگان سوار و بیابان‌نانه بر (که در کشور خود مادست کم از هزار سال پیش معمول بوده است) استفاده میکردند . روشهای دیگری با سانی ، بکاربردن آئینه و پرچم و چراغ در جنبه‌های جنگ و در فواصل نسبتاً کم تر بود است که امروزه نیز در برخی از موارد از آنها استفاده میشود . با اختراع تلفن و تلگراف - دیگر گونی بزرگی در امر ارسال پیامها بوجود آمد ولی از آنجا که بتدریج ویتجربه ثابت شد که پیامهای رسانی حتی اگر به صورت رمز هم درآمد باشند ، از دستبرد دشمن مصون نخواهند ماند ، لذا رفته رفته توجه بیشتری براد یو که در عین حال سریعترین وسیله ارسال خبر نیز بشمار میرفت مبدول گردید و در جنگ دوم جهانی استفاده‌های سرشاری از آن بعمل آمد . در کارهای براندازی از راد پویشی و منظور مهم استفاده میشود :

الف - مبادله اخبار و پیامهای براندازی

ب - تبلیغات انقلابی - بسیج کردن توده‌ها و یادادامه جنگهای روانی بمنظور تضعیف روحیه دشمن

الف - راد پوهائی که برای مبادله اخبار و پیامهای براندازی بکاربرد میشود ، خود بر چند گونه است : یکی رادیوهای کوچک دستی است که قدرت پخش آن بسیار محدود میباشد و بیشتر مورد استفاده‌ی براندازان شهری قرار میگیرد (۲)

(۱) - چنانکه در بخش سوم این کتاب ، در فصل مربوط به " دشمن ربائی " توضیح خواهیم داد ، دشمن در چنین مواردی میکوشد گفتگوی خود را حتی المقدور " کش " بدهد تا بتواند نیروهای خود را بمحل تقریبی تلفن فرستاده و حلقه‌ی محاصره را تنگتر کند بهمین دلیل استفاده از تلفن و " چانه زدن " با دشمن از کارهای بسیار نادرست و خطرناک است ، براندازان باید فقط یکبار (و نه بیشتر) بدشمن " اولتیماتوم " بدهند و چنانچه تسلیم نشد تصمیم خود را بیدرنگ به مرحله‌ی اجراء آورند .

(۲) - اینگونه راد پوهار از زبان آلمانی TORNISTERFUNKGERAT و بزبان انگلیسی WALKIE-TALKIE

مینامند .

دیگر گیرنده - فرستنده‌های سیار است که با اصول راد یوفونی (۱) کار میکند و شعاع عمل بیشتری دارد و از آن میتوان هم در داخل شهرها و هم در نبرد های پارتیزانی استفاده کرد . نکته ای که در باره ی اینگونه راد یوها باید یاد داشت اینست که چنانچه افراد دشمن بنحوی از وجود آنها در پیرامون خود آگاهی پیدا کرد باشند با سانی میتوانند به پیامهای متبادله گوش بدهند (۲) زیرا در مورد نخست فقط کافیست که یک دستگاه "واکی" یا تاکتی معمولی در اختیار داشته باشند و در مورد دوم نیز با اندک صرف وقتی میتوانند فرکانس فرستنده های براند از آنرا پیدا کرد و گفتگوهای راد یویی آنها را بشنوند . بهمین جهت باید در موقع مبادله ی پیامها همیشه از رمزهای قراردادی استفاده کرد مثلا بجای فرمان حمله به براند از آن شهری که بدستهای کوچک چند نفری تقسیم شده بود رکوجه پس کوجه های اطراف بحال آماده باشد و آمده اند میتوان آهنگ معینی را با سوت نواختن و یا شماره ی مخصوصی راد و سه بار در فواصل معین تکرار کرد . نوع سوم راد یوهائی که بدین منظور بکار برده میشود و در اینجا بیشتر مورد توجه ماست گیرنده - فرستنده های نیرومندی است که از آن میتوان برای ارسال و یا دریافت پیام از نقاط دور دست استفاده کرد . قدرت و پخش اینگونه راد یوها که با امواج کوتاه و یا بسیار کوتاه (۳) کار میکنند خیلی زیاد است و بهمین دلیل نیز یکی از وسایل بسیار مناسب و لازم برای برقراری ارتباط میان براند از آن داخل و خارج کشور بشمار میرود . مزیت دیگر آن اینست که نسبتاً کوچک بود و با سانی میتوان آنرا در جاهای پنهان نمود و و یا بنقطه ی دیگری حمل کرد . روش کار با این راد یوها بدینگونه است که فرستنده ی پیام نخست " نشان شناسائی " خود را که معمولاً از چند کلمه و یا شماره و حرف تشکیل شده است چندین بار تکرار میکند و پس از حصول اطمینان از برقراری ارتباط متن پیام را که قبلاً برمز در آورده است با صدای شمرده میخواند و یا ترجیحاً بصورت تلگراف مخابره میکند (۴) گیرنده ی پیام که در شهر و یا کشور دیگری است پیام مزبور را بوسیله دستگاه گیرنده ی خود دریافت داشته و پس از " کشف " کردن آن بضمون پیام پی میبرد .

برای آنکه تعداد و انواع " آثار جرم " در اینگونه موارد کمتر گردد گاهی ممکنست از یک کتاب معمولی بعنوان کتاب رمز " گد " استفاده کرد . یکی از روشهای استفاده از کتاب مزبور اینست که واژه های مورد نظر را در صفحات مختلف آن پیدا کرده و شماره ی هر صفحه ، سطر و کلمه ی آنرا بترتیب کنار هم مینویسیم و عبارت دیگر هر یک از کلمات موجود در متن پیام را بصورت یک رشته اعداد ظاهر آنرا مفهوم رمی و بریم و سپس آنرا با راد یوی خود مخابره میکنیم .

برای روشن شدن موضوع به نمونه ی بسیار ساده ی زیر که هر پنهانکاری میتواند نظائر آنرا بدین هیچگونه تمرین قبلی و یا آگاهی از فوت و فن رمز نویسی در پیامهای خود بکار ببرد توجه کنید :

چنین انگارید که میخواهیم پیام کوتاه " تفنگ فرستاده شد " را از اینجا بیک از براند از آن داخل کشور که مثلاً در رگران میزید مخابره کنیم . برای این منظور یکی از کتابهای معمولی مثلاً تاریخ مشروطه ی ایران نوشته ی احمد کسروی را که یک کتاب قطور و ۹۰۰ صفحه ایست و همه (و یا بیشتر) واژه ها و جملات مورد نظر ما در آن یافته میشود انتخاب میکنیم برای پیدا کردن نخستین واژه ی پیام خود (تفنگ) کتاب مزبور را بسرعت ورق میزنیم و در صفحه ی ۸۶۳ سطر ۲۰ کلمه ی ۴ بان برمیخوریم . بنا بر این شماره ی رمز نخستین واژه ی مورد نیاز ما بصورت ۴-۲۰-۸۶۳ در میآید . واژه ی دوم پیام - (فرستاده) را در صفحه ی ۱۰۹ سطر یکم کلمه ی ششم میبینیم و شماره ی رمز آن میشود : ۶-۱-۱۰۹ . شماره ی رمز کلمه ی آخر پیام (شد) نیز با سانی پیدا شده و بصورت ۶-۸-۲۶۳ یاد داشت میگردد . بدینسان مجموع پیام ما بصورت عدد شانزده رقمی زیر در میآید :

۸-۶-۲۱۳-۱-۶-۱-۱۰۹-۴-۲۰-۸۶۳

این یکی از ساده ترین نمونه های " رمز نویسی " است اما چنانکه میتوانید حدس بزنید " کشف " و " شکستن " آن

FUNKTELEPHONIE — (۱)

(۲) در بخش دوم این کتاب (پنهان نویسی) نشان خواهیم داد که چگونه خود ما میتوانیم با اندک تغییراتی در راد یوهای معمولی خود بگفتگوهای دشمن (افراد تیم تعقیب و مراقبت) که از اینگونه فرستنده های سیار استفاده میکنند گوش بدهیم !

ULTRAKURZWELLE — (۳)

FUNKTELEGRAPHIE — (۴)

برای يك افسر اطلاعاتی هشیار ورزید که با این قبیل شگرد ها آشنائی دارد بالنسبه آسان خواهد بود زیرا ترتیب قرار گرفتن اعداد و فاصله ی آنها از یکدیگر بگونه ایست که خواه ناخواه توجه او را بخود جلب خواهد کرد و ممکنست در همان نظر اول این فکر برای او پیش بیاید که در این مورد از " رمز کتابی " استفاده شده است ! نخستین گروه سه تائی اعداد یعنی شماره ی - ۸۶۳ نیز سرنخ دیگری بشمار میرود زیرا نشان میدهد که کتاب مورد استفاده يك کتاب نسبتاً قطور و پربریگی است ، همین نشانه ها کافیهست که افسر اطلاعاتی را در حد سیات اولیه و مقد مائی خود کمک کند و او را در مسیر صحیحی بجهت جوواندیشه پیچند از د .

برای دشوار کردن کار دشمن در چنین موردی میتوانیم نیرنگهای چندی بشرح زیر بکار ببریم :

- ۱ - کتاب مورد نظر خود را از میان کتابهای فنی ، کمیاب و یا نایابی که با سانی بدست نمیآید بر میگزینیم .
- ۲ - طبق قرار قبلی ، عدد معینی (مثلاً ۶) را از تعداد صفحات می‌کاهیم .
- ۳ - عدد معینی (مثلاً ۷۹۱) را به شماره ی سطر میافزائیم .
- ۴ - عدد معینی (مثلاً ۵۷۸) را به شماره ی کلمات میافزائیم .
- ۵ - بجای نقطه در پایان پیام نیز عدد ۶۱۶ - ۹۱۰ - ۴۹۳ میگذاریم .
- ۶ - طبق قرار قبلی د عدد چهار رقمی مانند عدد ۳۸۹۹ و ۲۱۷۸ را در آغاز و پایان پیام می‌کنجانیم .
- ۷ - سپس عدد ۴ رقمی بدست آمد را بگروههای چهار تائی تقسیم میکنیم .
- ۸ - در نتیجه پیام کوتاه ما (تفنگ فرستاده شد) بصورت زیر در میآید :

۲۱۷۸ - ۶۱۶ - ۹۳۹۱ - ۵۸۴۴ - ۷۸۰۰ - ۸۴۳۰ - ۷۹۲۵ - ۲۱۰۳ - ۱۱۵۸ - ۳۸۹۹۷۵۷۸

اشکال بزرگی که در اینگونه " رمز نویسی " وجود دارد اینست که کتاب مورد بحث ممکنست اصولاً کلمه یا کلماتی را که ما میخواهیم نداشته باشد ! برای رفع این محذور میتوانیم از رمز معروف KILB که در آن بجای ذکر صفحه و سطر و کلمه ، شماره حروف مورد نیاز ما از میان کلمات يك صفحه ی معین از يك کتاب انتخابی بیرون کشید شده و بترتیب یادداشت میگردد - استفاده کنیم (۱) .

پس از ذکر توضیحات بالا ، اینک بشرح اصولی که باید در مخا بره ی پیامهای یاد یوئی مورد توجه قرار گیرد میپردازیم .

- ۱ - پیامهای یاد یوئی باید حتی المقدور کوتاه باشد . در جنگ د و م جهانی د هها فرستنده ی یاد یوئی بعلمت نادیده گرفتن همین يك اصل ساده و مقد مائی بچنگ دشمن افتاد . یکی از مهمترین و پسر و صد اترین آنها همان شبکه ی معروف " ارکستر سرخ " شوروی د اروپا بود که قبلاً بدان اشاره کرد ایم و بوسیله ی اداره ی شنود (۲) سازمان ضد جاسوسی آلمان کشف گردید علت کشف فرستنده ی مزبور این بود که مسئول آن بعلمت طولانی بودن پیامها گاهی مجبور بود پنج ساعت متوالی پشت د ستگاه خود بنشیند و مطالب خود را مخا بره کند و خود این امر بدشمن فرصت میداد که با استفاده از دستگاههای " سویایی (۳) خود بمحل تقریبی آن بی برد و وقت مبدان نزدیک شود . این اشتباه بزرگ اگر د فعالیت های جاسوسی چند سال گذشته بیمانند نباشد مسلماً کم مانند است . از همان ایام ببعد سازمانهای جاسوسی جهان در صد د برآمد نکه

(۱) - برای آگاهی بیشتر د اینباره جزوه ی رمز نویسی صفحات ۲۱-۲۲ را بخوانید .

(۲) - FUNKABWEHR

(۳) - دستگاه PEILUNG یا سویایی وسیله الکترونیک حساسی است که بمنظور مشخص کردن فرکانس های یاد یوئی غیر مجاز و پیدا کردن جهت آن بکار برد میشود . امروزه مقامات پلیسی د ستگاه مزبور را بر روی يك وانت یا کامیون معمولی نصب کرده و در نقاط مختلف شهر ب حرکت در میآورند . هر چه د ستگاه سویاب بمحل فرستنده ای که مشغول ارسال پیام با فرکانس غیر مجاز میباشد نزد یکتر شود صدای آن واضحترو بلند تر و بالعکس هر چه از آن فاصله بگیرد ضعیف تر و نارسا تر خواهد گردید و همین امر برای بردن به محل تقریبی فرستنده کافی خواهد بود . برای آگاهی بیشتر د باره ی جزئیات و تاریخ تحول فن سویایی کتاب ارکستر سرخ (فصل پنجم و هفتم) را بخوانید .

مدت مخا بره‌ی پیام‌های خود را باند ازهای کوتاه‌کنند که د یگر فرصتی برای " سویا بی " دشمن وجود نداشته باشد . روشی که د رایتمورد بکاربرد می‌شود مخا بره‌ی " برق آسا " ست . توضیح آنکه فرستنده‌ی پیام بجای مخا بره‌ی آن بسط طریق‌های ، نخست پیام خود را روی نواری ضبط میکند و سپس آنرا بسرعت بسیار زیاد از دستگاه ضبط صوت گذرانید و در همان حال آنرا با فرستنده‌ی راد یوئی خود پخش میکند . بدینسان مدت ارسال پیام به ثانیه‌ها و حتی گاهی به‌عشری از آن کاهش می‌یابد ! طرف د یگر، پیام مزبور را که برای گوش آدمی قابل فهم نیست با دستگاه گیرنده‌ی خود ضبط کرد و سپس از آنکه آنرا بسرعت مناسب و طبیعی د رآورد بد آن گوش میدهد .

پیام برق آسا برای نخستین بار بوسیله‌ی کارشناسان آلمانی د ر جنگ د و م جهانی بکاربرد شد و بتدریج تکمیل گردید . در اواخر جنگ ، یکی از زنان آلمانی که بنام ساختگی HANNAH در لندن فعالیت میکرد پیام‌های خود را با فرستنده‌ی نیرومند و بسیار کوچکی که د ر یک " جعبه‌ی شکلات " پنهان کرده بود بخارج میفرستاد . جاسوسه‌ی مزبور پیام‌های رمز خود را نخست بر روی ما سوره‌ای از سیم ماگنتیک ضبط و سپس فتر بسیار حساس آنرا با فشار دادن دکمه‌های رها میکرد . بدینسان کلیه‌ی پیام او بلافاصله یعنی در " یک چشم بهمزدن " مخا بره شده و د یگر فرصتی برای پیداکردن محل آن بوسیله‌ی دشمن نیز وجود نمی‌آمد .

۲ - از یکنواختی د ر پخش پیام‌های راد یوئی باید جدا خود د آری کرد . یکی از اشتباهات بسیار خطرناک پنهانکاری ارسال و دریافت پیام‌های راد یوئی د ر روز و ساعت معین و با فرکانس واحد است زیرا بد دشمن گوش بزرگ فرصت میدهد که در همان روز و ساعت و با همان فرکانس به پیام‌های متبادله‌ی گوش داد و د یر یازود د ر پیداکردن جای فرستنده‌ی ویبا شکستن رمز آن موفق گردد . یکی از علل مهم د ستگیری Elie Cohn جاسوس معروف اسرائیلی د ر سوریه همین یک نواختی د ر وقت ارسال پیامها و تغییرندادن فرکانس فرستنده‌ی او بود . د ر کشور خود مانیز چنانکه میدانید یکنواختی د ر امر بادله‌ی پیامها موجب لورفتن یکی از همکاران سابق شاه شد .

" مقام امنیتی " د ر یکی از نمایش‌های تلویزیونی خود د ر اینبار چنین میگوید : (۱)

" پس از برقراری ارتباط بیسیم با بغداد ، تیمور بختیار د ر هفته‌ی سه‌روزه‌ی شنبه و دوشنبه و چهارشنبه د ر ساعت ۱۳ بوقت تهران بوسیله‌ی بیسیم با مسئول جنبش و معاون وی تماس میگرفت و گزارشهای مربوط به اوضاع ایران و پیشرفت کارهای جنبش راد یوئی و دستورات لازم را صادر مینمود . کلیه مکالماتی که بوسیله بیسیم با تیمور بختیار بعمل آمد و بصورت مکالمات تلفنی است بطور کامل باز کر روز و ساعت روی نوار ضبط شده و د ر سابقه نگهداری میشود که چند نمونه از آنها پخش میگردد " .

چنانکه دیدیم همیشه د ر اینجا چندند انمکاری د ر هم آمیخته و کار دشمن را بسیار آسان کرده است . علاوه بر معلوم بودن روز و ساعت مخا بره‌ی پیامها که خود اشتباه بزرگی بشمار می‌آید گفتگوهای آنان نیز بصورت عادی یعنی غیر رمز انجام گرفته است ! ! توگویی مسئولین امر مطلقاً چیزی د ر باره‌ی رمز نمیدانسته و یا اصولاً نیازی بپنهانکاری نمیدیدند !

۳ - برای مخا بره‌ی پیامها از برق نباید استفاده شود ! تا چند سال پیش که راد یوهای ترانزیستوری بی‌آزار نیامده بود پنهانکاران مجبور بودند برای مبادله‌ی پیام‌های خود سیم فرستنده‌ی خود را ب برق شهر وصل کنند . اینکار د و عیب بزرگ داشت : یکی اینکه د ر موقع مخا بره‌ی تلگراف ، اثر آن با همان ریتمی که انگشت د ست مخا بره‌کننده بر روی دکمه فشار می‌آورد د ر چراغهای الکتریکی ساختمانهای مجاور چشم می‌خورد یعنی باعث " چشمک زدن " آنها میشود تکرار این امر ممکن بود برخی از همسایگان کنجکا و را بتحقیق و پرسی و جو واداشته و سرانجام موجب هشجاری و آگاهی افراد دشمن گردد . د و دیگر اینکه سازمان ضد جاسوسی میتواندست با قطع کردن تد ر جوی و حسا بشده‌ی برق د ر نقاط مختلف شهر (بترتیب - پخش - برزن - کوچه - ساختمان) بمحل دقیق فرستنده‌ی بی‌بردد . خوشبختانه امروزه نیازی با استفاده از برق شهری نیست و راد یوهای موج کوتاه که با باتری‌های ترانزیستوری نیرومند مجهز هستند میتوانند پیام‌های براندازان را بهزاران کیلومتر د ر تر از محل فرستنده بفرستند .

۴ - برای مواقع " اورژانس " باید طبق معمول پیش‌بینی‌های لازم بعمل آمده باشد . توضیح آنکه سازمان ضد جاسوسی دشمن پس از کشف راد نیوود ستگیری مسئول آن غالباً میکوشد که از او برای فریفتن و گمراه کردن هم‌زمان دیگرش که ممکنست در شهر و یا کشور دیگری باشند استفاده کند . در جنگ دوم جهانی بازار اینگونه دشمن فریبی‌ها که با لغانی آنرا FUNKSPIEL می‌نامند بسیار رواج داشت چنانکه سازمان ضد جاسوسی آلمان در یک مورد بخصوص موفق شده بود هجد و فرستند و دشمن را کشف کرد و بگیرند گان آنرا با اطلاعات غلط و گمراه‌کننده‌ی خود " تغذیه " کند ! اینکار یکی از فنون بسیار دقیق و ظریف است و چنانکه پیش از این اشاره کردیم فریفتن دشمن برای مدت طولانی بسیار دشوار خواهد بود . روشی که بدین منظور بکاربرد میشود معمولاً بشرح زیر است :

الف - سازمان ضد جاسوسی از مدت‌ها قبل یعنی از همان ساعشی که بوجود یک فرستنده‌ی غیر مجاز در شهر خود می‌برد ، پیامهای متبادله را بر روی نوار ضبط کرده و ویژگیهای آنرا بسپارد .

ب - با استفاده از امکانات فنی خود میکوشد " رمز " آنرا بشکند و از مفهوم پیامها آگاهی پیدا کند .

پ - شخص دشمن را بلافاصله بعد از فوت وقت زیر شکنجه و فشار بیرحمانه قرار میدهد .

ت - چنانچه در جلب همکاری " زندانی خود موفق شده باشد از او میخواهد که با مخابره‌ی پیامهایی که با او دیکته میشود هم‌زمان خود را بفریبد .

برای جلوگیری از چنین پیش‌آمد ناگوار و بسیار زیان‌بخشی باید علاج واقع‌ه را قبل از وقوع کرد یعنی نشانه‌ها و کلماتی در متن پیام بکاربرد که بگیرند و آن‌ها هشدار دهد و یا بفهماند که چنین پیامی در تحت فشار مخابره شده است . برای این منظور پیامهایی که بصورت گفتگوی (۱) تلفنی انجام میگیرد میتوان مثلاً با تغییر دادن و ارتعاش صدای تکیه کردن بر روی برخی از واژه‌ها و یا مکث در جاهای معین و یا بکاربردن یک جمله و یا عبارت قرار دادی در پایان پیام که کاملاً طبیعی بنماید مانند : " منتظر دستور بعدی هستم " و یا " پول بفرستید " و نظایر آن مقصود خود را بطرف دیگر فهمانید . در مورد پیامهایی که بصورت تلگراف مخابره میشود نیز میتوان با تغییر دادن سرعت و ریتم مخابره و یا بکاربردن یک جمله‌ی قراردادی ، همین منظور را تأمین کرد (۲) . یکی از جاسوسان اسرائیلی در دمشق (الی کهن) پس از دستگیری خود در سال ۱۹۶۳ ناگزیر شد پیامی را که از طرف سازمان ضد جاسوسی سوریه با او دیکته شده بود به تل‌آویو مخابره کند . او نیز طبق قرار قبلی سرعت عادی و معمولی مخابره‌ی خود را تغییر داد و بدینسان پروتسای خود در اسرائیل خبر داد که " لو " رفته است . فردای آنروز ، تل‌آویو با مخابره‌ی یک جمله‌ی قراردادی : " پیام پروتسای امروز شما مفهوم نشد آتشب - مجدداً تکرار کنید " به کهن فهمانید که خبر دستگیری او را دریافت کرده است (۳)

(۱) - پیامهایی که بصورت گفتگوهای تلفنی (راد یوفونی) انجام میگیرد در مقام مقایسه با پیامهایی که بطریق تلگرافی (راد پوتلگرافی) مبادله میشود دارای یک مزیت و یک عیب مهم میباشد . گفتگوهای مزبور بویژه در داخل کشور از یک نقطه‌ی نظر قابل اعتماد تر است زیرا بر فرض دستگیر شدن یکی از طرفین مکالمه ویرلا شدن سیستم رمز که بکاربرد است تقلید صدای او بوسیله‌ی دشمن بسیار دشوار خواهد بود . در عوض دارای این عیب بزرگ هم هست که زود تر و بیشتر جلب توجه دستگاہهای " سوپایی " دشمن را خواهد کرد . ضمناً نباید فراموش کرد که تقلید سرعت و ریتم مخابرات تلگرافی - پنهانکاران نیز چند آن‌سان نیست زیرا همانطور که بارها پیشوت رسیده است مخابره‌ی تلگرافی هر کس را مانند کار هر هنرمند دارای ویژگی خاصی است که در صورت تغییر داد شدن باسانی قابل تشخیص خواهد بود به همین جهت نیز کوشش برخی از سازمانهای ضد جاسوسی که میخواهند با تقلید کردن سرعت و ریتم مخابرات تلگرافی جاسوسان دستگیر شده‌ی دشمن قریبی ببرد از دست شکست روبرو شده است .

(۲) - از اینگونه رمزهای قراردادی باید بهنگام نوشتن نامه‌هایی که گاهی بوسیله‌ی دشمن ببرانند از آن زندانی دیکته می‌شود نیز استفاده کرد تا گیرنده‌ی آن بفهمد که نامه‌ی مزبور در زیر فشار و شکنجه‌ی دشمن نوشته شده است (مانند نوشتن -

" دوست گرامی " بجای " دوست عزیز " و یا گذاشتن تاریخ در جای معینی از نامه) .

(۳) - مأمور دادرد دمشق . ص ۴-۹۳

۵ - در صورت امکان باید از جاهائی برای مبادله پیامها ییادی استفاده گردد که اولاً از نظر امواج رادیویی نسبتاً " شلوغ " باشند (مانند اطراف تلگرافخانه ها ، ادارات بیسیم ارتش ، مطهرگزاریه ها ، بنگاههای تجاری و سازمانهای دیگری که تلکس بکار میبرند) تا حتی المقدور موجب گمراهی دستگاههای سویا بی دشمن گردد و نتوانند به آسانی و بسرعت جای آنها را تشخیص دهند و ثانیاً باید بساعات کار و فرکانس دستگاههای مها برای دشمن نیز توجه بسیار دقیقی مبذول داشت و برنامه ی کار خود را طوری تنظیم کرد که ایجاد هیچگونه سوءظنی در ذهن مسئولان دستگاههای مزبور و افراد کنجکاود بگریزند . و بالاخره اینکه دست کم یکی از یاران خود را بعنوان " دیده بان " در اطراف محل فرستند و به مراقبت بگماریم تا نزد يك شدن هراتو بمبیل یا فرد مشکوکی را گزارش داده و بموقع بگماهد هشدار دهد .

۶ - در پایان کار باید کلیه " آثار جرم " مانند رادیو ، گوشی ها ، بلندگو ، دفترچه ی رمز و یا کتاب کد را در جای بسیار مطمئنی پنهان کرده و کاغذ های باطله را از میان ببریم .

ب - رادیوهای که برای تبلیغات انقلابی و بسیج کردن توده ها و ادامه ی جنگهای روانی بمنظور تضعیف روحیه دشمن بکاربرد میشود : اینگونه رادیوها اجباراً دارای ایستگاه ثابت و تجهیزات وسیعتری است و غالباً در مراحل نهائی جنبش که نیروهای دفاعی و ضربتی مردم گسترش یافته و حفاظت چنین ایستگاههایی از ضربات دشمن امکان پذیر گردد پیدا است بوجود میآید . گاهی نیز ممکنست از رادیوهای کشورهای دیگر و دست و همسایه بدین منظور کمک گرفت . از چنین ایستگاههای ثابت رادیویی علاوه بر تبلیغات و آمادگیهای که در بالا یاد شد و آشکارا انجام میگیرد برای فرستادن نومی از پیامهای کوتاه " رمز " نیز میتوان استفاده کرد . یکی از انواع " رمز " هائی که در اینگونه موارد بکاربرد میشود کلمات و نشانه های قراردادی محدودی است که بطور طبیعی وعادی از رادیو پخش میشود . هر رقم این محدودیت - و با بعلمت آن - کلمات و نشانه های مزبور میتواند نقش مهمی در رساندن پیامها و دستورهای براندازی بازی کند زیرا هیچگونه دلیلی بر " رمز " بودن آن وجود ندارد (یعنی نباید وجود داشته باشد) . تنها گوینده و شنونده (گان) پیام از معنای واقعی آن آگاهی خواهند داشت لذا اگر بد رستی و زیرکانه از آن استفاده شود و در بکاربرد نشان زیاد هر وی نگردد مدتها میتواند دشمن را گمراه و سرگردان سازد .

پیش از آنکه بدگریزی و نمونه از اینگونه رمزهای محدود و قراردادی بپردازیم بد نیست یکبار دیگر از زبان " مقام امنیتی " با شتابها ت بختیار رود ا رود سته ی ا توجه کنیم :

" بمنظور برقراری ارتباط و تماس دائمی بین بغداد و تهران ، طرق ارتباطی زیرپیش بینی شد و تعداد اسامی رمز نیز تعیین گردید تا در رمز اکرات و مکاتبات مورد استفاده قرار گیرد که عیناً قرائت میشود "

" ارسال پیام بوسیله رادیو بغداد در برنامه فارسی که چندین بار پیامهایی در زمینه خرابکاری و ترور با کلمات رمز از رادیو بغداد پخش شد . و نمونه از پیامهایی که بوسیله رادیو بغداد در تاریخ ۲۹ / ۷ / ۴۸ بصورت همان کلمات رمز پخش شد و مطالب کشف شد پیامها عیناً قرائت میشود "

چنانکه دید میشود کشف چنین پیامی برای دشمن آسان بود و است زیرا اولاً از معنای " کلمات " رمز قبلاً آگاهی داشته و ثانیاً اگر چنین اطلاعی هم نمیداشت ، وجود آنها در پیامهای مزبور بتنهائی کافی بود که موجبات سوءظن او را فراهم کند حال آنکه بیدار کردن و هشدار دادن بد دشمن از اشتباهات بزرگست زیرا چنانکه چندین بار گفته ایم شگرد های پنهانکاری وقتی کاملاً موثر خواهند بود که نامعین و غیر مشخص و غیر قابل پیش بینی باشند و گرنه خواه ناخواه ایجاد سوءظن خواهند کرد و موجبات هشماری بیشتر دشمن را فراهم خواهند ساخت .

با توجه بآنچه تاکنون در این زمینه گفته ایم میتوانیم پیامهای قراردادی خود را در هر يك از بخشهای گوناگون برنامه های رادیویی خود مانند پخش اخبار ایران و جهان ، تفسیر سیاسی ، ساعت شنوندگان ، کتابهای تازه و غیره بگنجانیم و یا نحوه ی اجرای آنها را طبق قرار قبلی بنحوی برگزینیم که مقصود ما را بیان کند مثلاً بجای آنکه بگوئیم : " پیام شمارا در یافت کردیم " يك صفحه موسیقی مشخص از فلان خواننده و یا موزیسین معین رد قیقه یازد هم برنامه بگذاریم و یا بجای آنکه بگوئیم : " با پیشنهاد شما موافق هستیم " برنامه ی اخبار ایران و جهان را بصورت د و صدائی اجرا کنیم .

روش بسیار سود مند و پگری که باید بگونه پیا پیا بکار ببریم اینست که پیا پیا خود را طبق قرار قبلی بنحوی در میان کلمات خبر معمولی بکنجانیم که امکان درک آن جز برای کسی که از قرار مزبور آگاهی داشته باشد غیر ممکن و بیادست کم بسیار دشوار گردد . برای نمونه بخبز زیر که پخش آن در بخش اخبار ایران و جهان کاملاً معمولی و طبیعی بنظر خواهد رسید توجه کنید :

" د پروژ يك قرارداد همکاری رزمینه‌ی صلح آمیز از انرژی هسته‌ای میان کانادا و ایران در اتاوا با مضا رسید . وزیر امور خارجه‌ی کانادا پس از امضای قرارداد اظهار داشت که انعقاد این موافقتنامه رزمینه‌ی مساعدی برای توسعه روابط د و کشور و همکاری آنها در استفاده‌ی صلحجویانه از انرژی هسته‌ای و مبادله‌ی اطلاعات میان کانادا و ایران ایجاد خواهد کرد ."

حال اگر چنین انگاریم که مقصود از " د پروژ " یعنی نخستین واژه ای که در متن خبر بکار رفته است عبارت از قرار رزمینه " پنج کلمه در میان " و منظور از کلمه‌ی " ایران " که در و پار در متن خبر بکار برده شد نشانه‌ی آغاز و انجام پیام مورد نظر و معانی قرارداد ی هر يك از واژه‌هایی که در زیر آنها خط کشید شده است بترتیب عبارت باشند از : " وسایل " - " آزمایشگاه شیمی " - و " تاریخخانه " - امروز - فرستادیم " ، پیام شسته شده در خبر بخوبی روشن میگردد .

هفتم - دنبال کردن

یکی دیگر از موجبات لورفتن براندازان ، دنبال کردن آنان از طرف دشمن است . چنانکه میداند اینکار که خود غالباً مقدماتی برای بازداشت خود سران و دستگیری غیرقانونی آزاد پخواهان کشور است - بوسیله‌ی ادارات سوم (ساواک های تهران و شهرستانها) و هشتم (فیدجا سوسی) سلیمان " امنیت " شاه انجام میگردد . ادارات مزبور هر يك دارای گروههای ویژه و نسبتاً مجهزی هستند که آنها را " تیم های تعقیب و مراقبت " می نامند (۱) افراد تیمهای مزبور خود را بالا تر و برتر از قانون میدانند و بهمین جهت نیز در اجرای وظایف محوله " خود مختار " هستند " و بپهر قانون شکنی دست میزنند . کار این بی پروا تیمها بجائی رسید است که امروزه وقتی این جیمز باند های وطنی در نیمه‌های شب از دیوارخانه‌های مردم بالا میروند پاسبان سرکوه خونسرد انه‌شانه‌های خود را بالا انداخته و بسرمت از " حوزه‌ی عملیات " ساواک دور میشود !

درباره‌ی دنبال کردن و شگرد های گریز از چنگ دشمن گفتنی بسیار است و ما اینک آنها را بکوتاهی و بترتیب زیر مورد بحث قرار میدیم :

يك - هدف - دنبال کردن براندازان و پاکسان دیگر که اصطلاحاً " سوژه " نامیده میشوند بمنظورهای زیر بعمل میآید :

- ۱ - بررسی مسیر حرکت و آگاهی از عادات و رفتار و " باتوق " های سوژه بمنظور ایجاد دیدگاه و یاد پندگاههای بعدی برای دیده بانی ، دستگیری و یار بودن او .
- ۲ - شناسائی همگروهان ، دوستان و آشنایان او .
- ۳ - تکسبرداری از سوژه و کسان دیگر که با او تماس میگیرند .
- ۴ - پیدا کردن و گردآوری سرنخ های اضافی .
- ۵ - زیر نظر داشتن سوژه تا هنگام بازگشت بخانه و یا محل کار (زیرا ممکنست خانه و یا محل کار او در همان ساعت مورد دستبرد و جستجوی دشمن قرار گرفته باشد)
- ۶ - ایجاد مزاحمت ، یعنی آزار و اذیت علنی سوژه
- ۷ - دستگیری سوژه " سر بزنگاه " یعنی هنگام انجام دادن یکی از کارهای براندازی

دو - انواع دنبال کردن - تعقیب براندازان ممکنست اتفاقی یا طبق طرح و نقشه قبلی ، پنهان یا آشکار ، در روز و یا در شب ، پیاده و یا سواره باشد . دنبال کردن اتفاقی هنگامی صورت میگیرد که یکی از افراد گروه دنبال کنند ، تعصاف فاکسی را که قبلاً " سوژه " او بشمار میرفته و از مدتها پیش در رصد پیدا کردنش بوده اند در جایی ببینند و یا رفتار کسی در کوچه و خیابان بنحوی باشد که ایجاد سوءظن کند مانند اینکه شخصی در ایستگاه اتوبوس و یا در صف سینما بخواهد بسته کوچکی را که در دست دارد در جیب کسی دیگری بچپاند و یا کیف دستی خود را که کاملاً پاکیزه شخص دیگری همانند است پس از یک برخورد شناختگی با او در خیابان عوض کند و یا ضمن واکس زدن کفشهای خود کتاب یا مجله‌ی کسی دیگری را بجای کتاب و مجله‌ی خود بردارد و از آنجاء ورشود .

اینگونه دنبال کردنها بسیار کم است و چنانچه چنین موردی نیز پیش بیاید ، شخص دنبال کننده در نخستین فرصت مراتب را تلفنی بگماهی رؤسای خود میرساند و از آنان کمک میخواهد . بزبان دیگر ، دنبال کردن " اتفاقی " و " تنها " جز در موارد استثنائی پیش نمیآید . دنبال کردن براندازان کار نیست که تفریباً همیشه طبق طرح و نقشه‌ی معین و بطور دسته جمعی و گروهی انجام میگیرد و این نکته ایست بسیار مهم که براندازان همیشه باید پیاد داشته باشند .

در باره‌ی لزوم طرح ریزی و چگونگی آن باید بچند موضوع بگویم اشاره کنیم . نخستین وظیفه‌ی گروه دنبال کنندگان شناسائی مقدماتی سوژه است یعنی شناختن اجمالی او تا بداند حد کدست کم با شخص دیگری اشتباه نشود و وجود این امر بر خلاف آنچه در وهله‌ی اول بنظر میرسد همیشه در همه موارد آسان نیست (مانند سوژه‌ای که تازه وارد فرودگاه شده و یا کسیکه عکس و مشخصات دقیق او در دست نباشد) .

نکته‌ی دیگر اینکه در اینگونه قایم موشک بازیها " ابتکار عملیات " همیشه در دست سوژه است و او میتواند با تغییر دادن مسیر و آهنگ حرکت خود و یا سوار شدن با اتوبوس و تاکسی و یا رفتن به فروشگاه و رستوران و خانه‌ی دوستان و آشنایان و یا انتخاب لحظه‌ی مناسب برای گریز از چنگ دشمن کاربرد دنبال کنندگان را هر چه دشوارتر کند . بهمین دلیل پیش بینی اینگونه تغییرات ناگهانی و آمادگی برای دربرو شدن با آنها بطور طبیعی و سریع ، آشنائی هر چه بیشتر بروحیات و طرز زندگی سوژه ، آگاهی از نشانی خانه ، اداره - کارگاه و محل تفریح او ، بدست آوردن شماره‌ی تلفن بستگان و دوستان نزدیک سوژه و ایجاد دیدگاههای مناسب در مسیر حرکت او از مقدمات اولیه کاربرد دشمن بشمار میآید . علاوه بر آن ، نکات دیگری چون تشبیه داستان پوششی (۱) در هر مورد و انتخاب علائم اطمینان و پوشیدن لباس مناسب در هر محل و همراه داشتن ابزار کار مانند دوربین عکاسی و فیلمبرداری ، ضبط صوت ، رادیو ، وسایل گرم ، اسلحه ، داروی بیپوشی ، طناب و دستبند ، اسکناس و پول خرد و بلیط اتوبوس و تاکس و غیره نیز طبق ریزه‌های مقدماتی آنان مورد توجه قرار میگیرد .

پیش از آنکه در باره‌ی چگونگی ترکیب گروههای دنبال کنند و وشگردهای کار آنان سخنی بگوئیم بد نیست توضیح مختصری در مورد دنبال کردنهای پنهانی (۲) و آشکار (۳) که در بالا ذکر کردیم بدهیم . دنبال کردن سوژه چنانکه میتواند باشد حدس بزنیید باید پنهانی و ناپیدا باشد و الا نقض غرض خواهد بود یعنی سوژه از کاربکه میخواهد استقامت انجام دهد اجباراً چشم خواهد پوشید . با وجود این گاهی اوقات سازمانهای اطلاعاتی ، مخصوصاً آگاهانه ، سوژه‌ی خود را آشکارا - دنبال میکنند و این غالباً در مورد بیگانگانی که با استفاده از مصونیت سیاسی خود در داخل کشور دیگری پناهنده میگردانند انجام میگیرد . مقصود از اینگونه دنبال کردنهای آشکارو " داغ " خنثی کردن نقشه‌ها و فعالیت های جاسوسی بیگانه و " سرخ شدن " یعنی آزار رسانیدن و فشار غیرمستقیم با و برای خروج از کشور است . در چنین مواردی سازمانهای - اطلاعاتی معمولاً از افراد گروههای دنبال کنند و یا وسایط نقلیه خود استفاده نمیکنند (زیرا جاسوس بیگانه مشخصات آنان

(۱) - مقصود از داستان پوششی در اینجا اینست که دنبال کنند همیشه باید پنهان و معقولی برای تعقیب سوژه‌ی خود در نظر داشته باشند یعنی کسی از او بپرسد : " چرا مرا تعقیب میکنی ؟ " بتواند پاسخ آنرا بد و ن آنکه ایجاد سوءظنی نکند و یا احتیاجی به داخله‌ی پلیس نداشته باشد باو بدد .

(۲) - نوع اول را اصطلاحاً " سرد " و نوع دوم را " داغ " مینامند .

را با آسانی پیاده خواهد سپرد (بلکه کارمند آن در بگر خود را که ممکنست اطلاع زیاد ی هم از فوت و فن دنبال کردن " سرد " نداشته باشند بدین کار خواهند گذاشت .

سه - تعداد دنبال کنندگان : شماره ی کسانی که گروه دنبال کنندگان را تشکیل میدهند در همه جا و در ...

مورد همه سوزدها یکسان نیست و حد اقل آن با توجه با اینکه شخص دنبال شوند ، پیاده یا سواره ، هشیار و یا سرپیوا ، خود ی و یا بیگانه باشد معمولا عبارت خواهد بود از :

۱ - برای دنبال کردن یک سوزده و سرپیوا یک گروه چهار نفری با یک اتومبیل (یا وسیله ی نقلیه ی مناسب دیگری مانند د و چرخه و موتورسیکلت)

۲ - برای دنبال کردن یک سوزده ی پیاده و هشیار یک گروه پنج نفری با د اتومبیل

۳ - برای دنبال کردن یک سوزده ی سواره و سرپیوا یک گروه شش نفری با سه اتومبیل

۴ - برای دنبال کردن یک سوزده ی سواره و هشیار یک گروه هشت نفری با چهار اتومبیل

۵ - برای دنبال کردن یک جاسوس بیگانه با مصونیت سیاسی و سواره - هر چند نفر که لازم باشد !

چهارم - روش های دنبال کردن : روش های دنبال کردن نیز با توجه با اینکه " سوزده " پیاده یا سواره باشد فرق میکند . روشهایی که در مورد براندازان پیاده و بکاربرد میشود بشرح زیر است :

الف - پیاده :

۱ - روش ستونی . در این روش ، نخستین فرد گروه دنبال کنندگان با فاصله ی مناسبی پشت سر " سوزده "

قرار میگیرد و دنبال کنندگان دیگر نیز همه به ستون یک و با فاصله های نابرابر ولی کاملا محاسبه شده ای بد دنبال او حرکت میکنند . فاصله ی دنبال کنندگی اولی باید پاندازه ای باشد که بتواند " سوزده " را در همه احوال و بویژه در سر پیچ ها و نیش خیا بان ها زیر نظر بگیرد . گروه دنبال کنندگان باید در جاهای مناسب با کم و زیاد کردن سرعت حرکت خود بطور طبیعی جای شان را طبق برنامه ی قبلی و با داد ن علائمی که میان خود شان قرار گذاشته اند تغییر دهند . در خیا بانهای خلوت گاهی یکی از دنبال کنندگان از " سوزده " جلو میزند تا اولاً سوطنی ایجاد نکند و ثانیاً چنانچه " سوزده " بخواهد در سر پیچ ها مسیر خود را تغییر دهد او بتواند حرکات " سوزده " را بتنهائی کنترل کند و دنبال کنندگان دیگر مجبور نباشند خود را با ساعجله سر پیچ برسانند . علائمی که میان دنبال کنندگان رد و بدل میشود باید طوری انتخاب شده باشد که دیگر نیازی به نزد یک شدن و سخن گفتن و یا اشاره ی چشم و ابرو نباشد و از همه مهمتر اینکه کاملاً طبیعی و عادی بود و وجلب توجه دیگران نکند مانند روشن کردن سیگار و یا راه رفتن از جاهای معینی از پیاده رو (نزد یک دیوار یا وسط پیاده رو و یا کنار جدول خیا بان) و یا تغییر دادن کیف و کتاب و روزنامه از یک دست بدست دیگر و مانند های آن .

۲ - روش همرو یا موازی - در این روش ، گروه دنبال کنندگان بدو دسته ی کوچکتر و نفری تقسیم میشوند .

دسته ی یکم با روش ستونی بد دنبال " سوزده " روان میگردد و دسته ی دوم پیاده روی و برو ، بموازات دسته ی یکم ولسی اندکی جلوتر و با عقب تراز آن حرکت میکند .

۳ - روش سه گوش یا A B C در این روش ، دوتن از دنبال کنندگان بروش ستونی بد دنبال " سوزده " روان میشوند و

نفر سوم ، در پیاده روی و برو و معمولاً چند متر عقب تراز " سوزده " یعنی در فاصله ای که با آسانی بتواند او را ببیند حرکت می کند ؛ جا بجا شدن دنبال کنندگان نیز طبق برنامه ی تعیین شده و یا در مواقعی که " سوزده " برای رفتن به پیاده روی مقابل از عرض خیا بان عبور میکند و یا وارد مغازه ای میشود انجام میگیرد .

ب - سواره

در دنبال کردن سواره آنچه بیشتر مورد توجه است گم نکردن اتومبیل " سوزده " است زیرا خود او مادام که در

درون اتومبیل خود نشسته باشد امکانی برای گرفتن تماس ورد و بدل کردن پیام بکس دیگر را نخواهد داشت . بهترین جهت دنبال کنندگان میکوشند تا اتومبیل " سوزده " را از هر سواحا طه کنند و سایه بسایه او در حرکت باشند و بهمین دلیل نیز چنان که خواهم دید با همه دقتی که برای پنهان نگاه داشتن و یا جا بجا کردن اتومبیلها ی خود بکار میبرند با آسانی لو میروند .

روشی که معمولاً در این مورد بکاربرد میشود اینست که یکی از اتومبیل‌های دنبال‌کنندگان، با فاصله‌ی مناسبی در پشت اتومبیل "سوزه" قرار میگیرد و در اتومبیل دیگر با فاصله‌هایی مختلف در طرفین سوزه حرکت در می‌آیند تا دست کم یکی از آنها بتواند در مواقعی که اتومبیل "سوزه" بطور ناگهانی در سرچهارراهها بر است یا بچپ می‌پیچد از کار او تقلید نمود و با اصطلاح آنرا "سپر" کند و بهمان سمت بپیچد. اتومبیل چهارم نیز بدنبال اتومبیل همکار اولی خود در حرکت بود و در مواقع لزوم جای خود را با آن عوض میکند.

پنج - دیدگاه - علاوه بر دنبال کردن پیاده و سواره، دشمن ممکنست از یک یا چند "دیدگاه" معین نیز به دیدهبانی یعنی مشاهده‌ی حرکات و رفت و آمدها و تماسهای "سوزه" یا خانه‌واداره‌ویا اتومبیل او بپردازد. دیدگاهها مزبور بر چند گونه‌اند:

۱ - دیدگاه موقت - دیدگاهی است که برای مدت کوتاهی از آن استفاده میشود و این معمولاً در مواقعیست که نیازی به مشاهده‌ی دراز مدت نباشد مانند وقتی که "سوزه" ناگهان وارد خانه یا رستورانی میشود و در چنین مواردی می‌توان از کیوسک تلفن، ایستگاه اتوبوس، بالکن یا تراس خانه‌های مجاور - نیمکت‌های کنار خیابان - رستورانها و مغازه‌های اطراف - و یا اتومبیلی که در همان نزدیکی توقف کرده است استفاده کرد.

۲ - دیدگاه بهمانه‌ای - و آن دیدگاهی است که بهمانه‌ویا "پوشش" مناسبی در مسیر حرکت "سوزه" و یا اطراف خانه‌ی او برای مدت معینی از شب تا روز برای خود ایجاد میکند مانند دستفروشی، واکس‌زنی و پینه‌دوئی

۳ - دیدگاه ثابت - و آن دیدگاهیست که از آن برای مدت نسبتاً طولانی‌تری استفاده میشود مانند خانه‌ویا اتاقی که در همسایگی و یا روبروی خانه و یا محل کار کسی گزیده شده باشد. اینگونه دیدگاهها معمولاً در مواقعی ایجاد می‌گردد که قبلاً اخبار و اطلاعاتی درباره‌ی تماسها و رفت و آمدهای "سوزه" بدست دشمن افتاد و هدف او گردآوری مدارک و سرنخ‌های بیشتر باشد. در دیدگاههای ثابت که با وسایل ارتباطی و عکسبرداری مجهز میباشند دست کم یک تن از مأموران دشمن همیشه حضور دارند تا بتوانند ورود و خروج "سوزه" و دیگران را زیر نظر داشته و با اطلاع مافوق خود برسانند. آنچه باید درباره‌ی دیدگاههای مزبور بیاد داشت اینست که استفاده کنندگان از آن باید بتوانند تا هر وقت که دلشان بخواهد در آنجا بمانند و یا بدوین ایجاد سوءظنی محل خود را ترک کرده و باره‌بدانجا بازگردند و از همه مهمتر اینکه باید بتوانند ضمن حفظ ارتباط تلفنی و یا رادیویی خود فعالیت‌های "سوزه" را نیز همواره زیر نظر داشته و در صورت امکان از آنها عکس‌برداری کنند. بهمین دلیل مجبور هستند که یکی از پردوینها یا اتاق‌رانا از اهالی بکنارزد و یا کرکره‌های آنرا بیست و چهار ساعته نیمه‌باز بگذارند. مجموع اینکارها به یک "سوزه" هشیار فرصت خواهد داد که بوجود چنین دیدگاهی بی‌ببرد و راه مبارزه با آنرا پیدا کند.

شش - چند یادآوری نمودند - از آنچه تا کنون درباره‌ی دنبال کردن گفته‌ایم، نقاط ضعف دشمن و امکانات براندازان برای گریز از چنگ او تا اندازه‌ای روشن میشود - چنانکه پیش از این نیز اشاره کرده‌ایم، ابتکار عملیات در دست سوزه‌است. این اوست که میتواند جا (خیابانهای شلوغ یا خلوت، درون و یا بیرون شهر) هنگام (روز یا شب) آهنگ حرکت (آهسته یا تند) و چگونگی آن (پیاده یا سواره) را در هر زمان بدو لخواه و بسود خود تعیین و بر دشمن تحمیل کند و شکارچیان را بدنبال خود بکشد.

پیش از آنکه در این زمینه فراتر برویم بهتر است یکبار دیگر منظورهای دشمن از دنبال کردن براندازان را بیاد بیاوریم: چنانکه قبلاً توضیح داده شد هدف دشمن از اینکار یکی آشنائی بعدادات و رفتار "سوزه" و دیگری پیدا کردن سرنخ‌های اضافی و بالاخره دستگیری او در سر "بزنگاه" است که برای دشمن از همه مهمتر و برای براندازان از همه زیانبخش‌تر است. زیرا در چنین مواقعی تنها خود "سوزه" نیست که لو میرود بلکه طرف دیگر هم که با او قرار ملاقات داشته است بدام می‌افتد و طبعاً هر نوع مد رکمی هم که با خود حمل میکرد مانند نیزبچنگ دشمن خواهد افتاد. نکته‌ی بسیار مهم و در حورتوجه اینست که سازمانهای اطلاعاتی در دستگیری چنین افراد غافل و سر بهوشی (جز در موارد استثنائی) هرگز عجله نمیکند بلکه هر یک از آنها را بطور جداگانه و مدتها طولانی تعقیب خواهند کرد تا همه‌ی افراد همگروه و دوستان و آشنایان او را بشناسند

و فقط در آن هنگام که اطلاعات و مدارک مورد نیاز آنان از هر لحاظ تکمیل گردد و یا اوضاع سیاسی و داخلی کشور ایجاب کرد به سر " بزنگاه " میروند و براندازان غافل را دستگیر میسازند (۱) از همین جا است که دیدارهای پنهانی براندازان که یکی از مهمترین موجبات لو رفتن آنان است اهمیت خاصی پیدا میکند و بهمین دلیل نیز مالا زم مید انیم نخست در این باره توضیحاتی داده و سپس بد کرنکات دیگر پردازیم :

گاهی منظور براندازان از دیدارهای پنهانی خود کسب خبر ، دادن و یا ستاندن پیام و پول ، اسلحه ، مواد منفجره و چیزهای دیگر از این قبیل است . در گذشته ملاقات افراد برای چنین کارهایی لازم و عادی تلقی میشد اما امروزه در بسیاری از موارد پنهانکاران میکوشند اخبار و پیامهای خود را در جاهای نسبتاً پرت و در افتاده های که " عقل جن هم بد آن - نمیرسد " و یا نقاطی که به هیچ وجه برای دشمن قابل حدس و پیش بینی نباشد و اصطلاحاً " سوراخك " (۲) نامیده میشوند قرارداد و بید پنهان خود را حتی المقدور از دیدار طرف دیگر بی نیاز گردانند . روشی که معمولاً برای اینکار برد میشود این است که یکی از پنهانکاران بوسیله ای از جمله گذاشتن يك آکهی ظاهراً ساده و معمولی در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار - کشور ، روز و ساعت و محل و یا شماره های " سوراخك " مورد نظر خود را با کلماتی که قبلاً مورد موافقت قرار گرفته است به پنهانکار دیگر (که ممکنست اصلاً او را ندیده باشد) اطلاع میدهد و سپس چند ساعت پیش از وقت موعود با دقت و احتیاط لازم و بکاربردن شگرد های " ضد تعقیب " که بعداً بدانها اشاره خواهیم کرد بعمل (" سوراخك " مزبور که ممکنست مثلاً سوراخ يك دیوار ، شکاف يك درخت و یا درز يك نیمکت شکسته در پارک شهر باشد رفته ، پیام و یا میکروفیل خود را در درون آن قرار میدهد . وظیفه ی بعدی او اینست که بنحوی پنهانکار دومی اطلاع دهد که اینکار با رعایت اصول پنهانکاری بود و از چشم دشمن انجام گرفته و جای هیچگونه نگرانی نیست . بدین منظور از فاصله معینی از " سوراخك " نشان اطمینانی از خود برجای میگذارد یعنی مثلاً میخ یا پونز سفید رنگی در جایی فرو میکند و یا با گچ علامتی بر روی دیوار میکشد و یا " آدامس " خود را در نقطه معینی از صند و قپست و یا تا بلوی راهنمایی و رانندگی که فرضاً در سرکوچه نصب شده است میچسباند و یا به کیوسك تلفن عمومی رفته و در صفحه معینی از دفترچه تلفن زیر شماره ی بخصوصی خط میکشد و نظائر آن . چند ساعت پس از آن ، پنهانکار دوم طبق قرار قبلی و یا با رعایت کامل اصول پنهانکاری بسمت " سوراخك " بحرکت در میآید و در وهله ی اول بسراغ " نشان اطمینان " میرود و پس از مشاهده نشان مزبور ، به " سوراخك " نزدیک شده و با نهایت حونسردی در حالیکه زیر چشمی همه جا را میپاید پیام مورد بحث را از درون آن بیرون آورد و به سرعت از آنجا دور میشود اندکی بعد او نیز بنوبه ی خود با فرو کردن میخ یا پونز رنگی در جایی دیگر و یا کشیدن علامتی بر روی دیوار و مانند های آن به پنهانکار اولی میفهماند که برنامه با موفقیت انجام شده و پیام را دریافت کرده است .

برای مبادله چیزهای نسبتاً بزرگتر و یا سنگین تری مانند مواد منفجره ، بسته اسکناس ، مرکب نامرئی ، داروهای شیمیایی نقشه و غیره میتوان آنها را بدقت در يك کیسه ی نایلونی محکم پیچید و در درون سیفون (مخزن آب) توالت های عمومی در ادارات دولتی ، ایستگاه راه آهن ، فرودگاه ، هتل و غیره انداخت تا پنهانکار دیگر پس از چند دقیقه بیپناه رفتن به دستشویی با نجارفته و کیسه را از توی آب بیرون بیاورد . از بسته های کوچکی که قطعه ای آهن ریاد را آن کار گذاشته میتوان برای نصب بتیر تلگراف و یا زیر صند و قپست و اشیا آهنی دیگر استفاده کرد .

هفت - زمینه چینی - استفاده از روشهای یاد شده در بالا اگر چه ارتباط براندازان را در برخی از موارد تأمین میکند اما نمیتواند برای همیشه آنها را از ملاقات با یکدیگر بی نیاز سازد . بهمین دلیل است که خواه ناخواه تماسهای حضوری میان براندازان بعمل میآید و در اثنای همین تماسهاست که برخی از آنان لو میروند و ممکنست دیگران را لو بدهند . برای جلوگیری از چنین پیش آمد ناگواری ، نکات مقدّماتی زیر باید مورد توجه قرار گیرد :

(۱) - در مورد پنهانکاران محتاط و ورزیده و یا جا سوسان بیگانه نخست میکوشند کسری را در مسیر راه آنان قرار داده و از عقاید و چگونگی روابط و تماسهای آنان سرد ر بیاورند و در صورت امکان بسوی خود جلب نمایند و سپس چنانچه در اینکار موفق نشوند بدستگیری آنان اقدام خواهند کرد .

(۲) - ساواکیان آنها را " ناقل بیروح " مینامند که ترجمه نارسائست از DEAD-DROP انگلیسی که گویا خود از لغت DUBOK روسی گرفته شده است .

الف - برنامه‌ریزی - نخستین وظیفه‌ی براندازان قبل از بیرون آمدن از خانه یا محل کار به منظور اخذ تعاس با همسرم زمان خود طرح برنامه‌ی ملاقات است. همه جزئیات ریز از قبیل ساعت و مسیر حرکت، وضع دیدارگاه، نشانه‌های شناسائی و اطمینان، راه‌حلهای اضافی، گریزگاهها، نحوه‌ی شناختن و مبارزه با دزدان احتمالی باید قبلاً و با وقت هرچه بیشتر بررسی و تجزیه و تحلیل شود.

ب - وقت شناسی - کسانی که میخواهند بایکدی ملاقات کنند باید چند ساعت زودتر از وقت تعیین شده از خانه یا محل کار خود بیرون آمده و بیاد ردست داشتن بهانه‌های کاملاً طبیعی و معقولی به "گردش و پیاده‌روی" بپردازند (همانطور که در مثال فصل ۱۲ "راه‌حلهای اضافی" دیدیم). البته مقصود از گردش و پیاده‌روی "این نیست که کسی سر خود را پائین انداخته و بیخیال مثل اشخاص "سربراه" بسمت دیدارگاه پیش برود. بلکه بالعکس باید از همان دقیقه‌ی اول با چشم‌های کاملاً باز حرکت کرد و بکوشید تا بوجود دشمن در نبال یا پیرامون خود پی ببرد و فقط پس از اطمینان کامل از نبودن دشمن، و نه به هیچ‌عذر و بهانه‌ی دیگر، به دیدارگاه یا محل ملاقات نزدیک شود.

وقت شناسی در همه کارهای براندازی و ویژه‌ی دیدارهای پنهانی اهمیت بسزائی دارد زیرا خود یکی از نشانه‌های اطمینان است. عبارت دیگر چنانچه یکی از دیدارکنندگان بحلقی نتواند در ساعت محین در محل ملاقات حضور بهم رساند طرف دیگر باید آنرا به‌مثابه‌ی زنگ خطری تلقی کرده و بیدارنگ از آنجا دور شود. بهمین دلیل نیز براندازان همیشه پیش از آغاز حرکت ساعت خود را با وقت صحیح رادیو می‌زان میکنند و ثانیا چنانکه قبلاً نیز گفته‌ایم وقت دوم و سوم هم برای دیدارهای بعدی خود در نظر می‌گیرند.

انتخاب وقت مناسب برای دیدارها نیز درخور نهایت توجه است زیرا مثلاً در ساعت دو و بعد از ظهر یک روز گرم تا ایستانی که معمولاً خیابانها خلوت است و جنود نبال‌کنندگان در یک کوچه‌ی تنگ و باریک باسانی تشخیص داده‌ی میشود همچنین است هنگام غروب و شب. زیرا در چنین ساعاتی در نبال‌کنندگان بحلت تاریکی هوای ناگزیر هستند فاصله‌ی خود را با "سوژه" کمتر کنند و خواه‌ناخواه خود را در معرض دید و شناسائی او قرار دهند.

چنانچه مکان ملاقات برای یکی از دیدارکنندگان وجود نداشته باشد و تاریخ ملاقاتهای دوم و سوم نیز بدلیل قانع‌کننده‌ی برای او مناسب بنظر نرسد، باید قبلاً موضوع را بنحوی که مورد توافق طرفین قرار گرفته است بهمکار خود اطلاع دهد تا از تضییع وقت و "آفتابی شدن" بیهوده‌ی او جلوگیری کرده باشد.

برای این منظور میتوان مثلاً بیک کتابخانه‌ی عمومی رفته و در یک صفحه‌ی بخصوصی از یک کتاب "مرجع" (مقصود کتابی است که از کتابخانه بیرون نرود) ساعت و روز مناسب را برای ملاقات بعدی نوشت مثل (۳ + ۸ -) همکار شما با خواندن عدد مزبور خواهد فهمید که ملاقات آینده‌ی او هشت ساعت زودتر و سه روز بعد از موعد تعیین شده در دفعه‌ی اول خواهد بود.

پ - همسانی - دانستن آداب و رسوم محلی و احترام با احساسات و عواطف و افکار مردم آن اهمیت بسزائی دارد و پنهانکاران را از درد سرها و پیش‌آمدهای احتمالی مصون خواهد داشت. طرز لباس پوشیدن، وضع آرایش و پیرایش، نحوه‌ی رفتار پنهانکاران باید روی هم رفته بگونه‌ای باشد که بتوانند باسانی با مردم محل "بر" بخورند و در میان آنان گم بشوند. پوشیدن لباسهای نامناسب و پیرنگ، ویا کشیدن پیپ در محلات جنوبی شهر ویا گذاشتن "شاپو مخملی" در نواحی "اعیان‌نشین" شهر ویا گذاردن ریش و سیل پر پشت ویا تراشیدن موی سر ویا استفاده از وسایل نقلیه‌ی که جلب توجه کند (مانند اتومبیل‌های کروکی و اسپرت ویا مدل‌های قدیمی ویا آنهاییکه "سوت بلبلی" دارند) خواه‌ناخواه در یاد می‌ماند و طبیعتاً بولورفتن آنان کمک خواهد کرد.

یکی از نکاتی که لازم می‌آید اینست که در برخی موارد نیاز به همسانی و هم‌رنگ جماعت شدن ايجاب میکند که براندازان با آرایش و پیرایش‌های پرداخته و وضع ظاهری خود را بسرعت تغییر دهند، متأسفانه گاهی دیده شده است که بعضی افراد تازه‌کار که هنوز معنی و هدف فلسفه‌ی براندازی را بخوبی درک نکرده‌اند در این باره تردید کرده و مثلاً نسبت بریش و سیل خود تعصب خاص و کورگانه‌ای نشان میدهند! یکی از نمونه‌های زیان‌آور و عبرت‌آور اینگونه تمایلات

"خود شیفتگی" (۱) را چندین پیش در مورد یکی از دانشجویان عرب مقیم ایتالیا یادیدیم. چنانکه مسلماً شنیده‌اید - دانشجوی مزبور با همکاری یکی دیگر از یاران خود ضبط صوت مجهز به بمبی را بعنوان "گاد و" بدود ختر انگلیسی که بسا هواپیمای ال عال EAL EAL عازم اسرائیل بودند میدهد اما بعللی انفجار صورت نمیگیرد و دست آنان پرو میشود. دختران انگلیسی عکسی را که چند روز پیش با دانشجویان مزبور گرفته بودند در اختیار پلیس میگذارند و کوشش پلیس ایتالیا برای دستگیری آنان آغاز میشود. یکی از دانشجویان ریش خود را میتراشد ولی از کوتاه کردن موهای بلند و سبیل پر پشت خود حیفتش میآید و همین امر باعث دستگیری آنان میگردد.

نکته‌ی دیگری که باید بیاد داشته باشیم اینست که پنهانکاران هرگز نباید هیچگونه "آثار جرم" و مدرکی مانند عکس، نامه‌های دستاورد و شماره تلفن، نشانی خانه‌آشنایان و بستگان و چیزهایی از این قبیل را که میتواند بعنوان سر نهائی مورد استفاده دشمن قرار گیرد در اینگونه موارد همراه داشته باشند.

ب - گارد دید بان - هر یک از دیدار کنندگان باید در هر جا که ممکن و مقتضی باشد دست کم یکی از یاران خود را بعنوان "دید بان" در مسیر حرکت خود به پنهانپژوهی بگمارند تا در ورنظر اوضاع و احوال بود مورد مواقع احساس خطر بتواند اولاً بهمگروه خود هشدار دهد و او را از دیدار مورد نظر منصرف سازد و ثانیاً در صورت لزوم با کمک او (ویا به تنهایی) برای شناختن دنبال کنندگان اقدام کند.

نخستین وظیفه‌ی دید بان اینست که مبدأ حرکت همگروه خود را که معمولاً خانه و یا اداره و یا کارگاه اوست بخوبی بازرسی کند و با گشت زدن در پیرامون آن (تا هر فاصله‌ای که لازم بنظر برسد) افراد مشکوک و خود روه‌های پارک شده را بطور طبیعی و بسرعت "دید بزند" و برای حصول اطمینان بیشتر اینکار را یکی دو بار یا انحاء مختلف تکرار کند (یعنی اگر بار اول پیاده بود به بار دوم سواره و بالعکس) و پس از آنکه از هر جهت مطمئن گردد مراتب را طبق قرار قبلی بهمگروه خود آگاهی دهد. یعنی مثلاً اگر بنا باشد همگروه او وسر ساعت پنج از نقطه‌ی "الف" حرکت کند، او یکی دو دقیقه پیش از آن در حالیکه سیگاری بر لب دارد آرام آرام و بیخیال از پیاده روی مقابل میگذرد و بدینسان بهمگروه خود که از پشت پرده‌ی اتاق خود بیرون نگاه میکند میفهماند که از دست دشمن خبری نیست. چنانچه بالعکس، دید بان احساس کند که دشمن در کمین نشسته است باید پیش از آنکه همگروه او از خانه بیرون بیاید و یا به نقطه‌ی "الف" برسد باو هشدار دهد تا چنانچه نامو یا بسته‌ای با خود همراه داشته باشد از بیرون آوردن آن از خانه خود داری کرده و یا پنهان کردن و از میان بردن آن اقدام نماید.

دومین وظیفه‌ی دید بان، بازرسی مسیر حرکت است. روشی که بیشتر پنهانکاران در این مورد بکار میبرند اینست که قبل از وسایع مناسب را که بتوان باسانی و بطور طبیعی از آن بعنوان دیدگاه موقت استفاده کرد در مسیر راه در نظر میگیرند. در دیدگاه نخست که مخصوصاً در نقاط خلوت انتخاب میشود دید بان میکوشد چهره‌ی اشخاص و نوع اتومبیل‌هایی را که بدنبال همگروه او روان هستند بیاد بسپارد. در دیدگاه دوم که فاصله‌ی نسبتاً زیاد ی‌باد دیدگاه نخست دارد و مانند آن در کوچه‌های تنگ و باریک و یکطرفه انتخاب شده است دید بان یکبار دیگر کسانیرا که بدنبال همگروه او هستند - "دید میزند" تا ببیند آیا چهره‌ی "آشنائی" در میان آنان هست یا نه. در دیدگاه سوم که فاصله‌ی آن با دیدگاه دوم از فاصله‌ی میان دیدگاه اول و دوم کمتر خواهد بود، همین کار تکرار میشود و نتیجه‌ی آن با یکبار بردن نشانه‌ی "خطر" و یا "اطمینان" با آگاهی پنهانکاری که قصد دیدار شخص دیگری را داشته است رسانیده میشود.

سومین وظیفه‌ی دید بان بعد از رسیدن به محل ملاقات شروع میشود. توضیح آنکه گاهی اوقات ممکنست دشمن از محل ملاقات قبلاً اطلاع پیدا کرده و یکسره بدانجا برود و در انتظارش کار خود بنشیند. پی بردن بوجود دشمن در چنین مواردی طبعاً دشوارتر خواهد بود. معذالک اگر محل ملاقات بدقت انتخاب شده باشد یعنی در اطراف آن دیدگاه‌های طبیعی و موقت وجود داشته باشد دید بان میتواند با استفاده از آنها ناظر اوضاع و احوال بود و هر حرکت مشکوکی را با اطلاع همگروه خود برساند. چنانچه دیدار کنندگان بدلیل از دیدار خود صرف نظر کرده و در عوض تصمیم بگیرند از این فرصت برای شناسائی دنبال کنندگان خود استفاده نکنند، دید بان میتواند در این مورد با آنان کمک کرده و با ایجاد مشکلاتی

در سر راه دشمن و یا عکس برداری از آنان وظیفه‌ی خود را با انجام بپرساند .

ج - شهرشناسی - یکی از واجبات کاربرند از آنست و اهمیت آن بویژه در اینگونه دیدارهای پنهانی که هر آن ممکنست احساس خطری بشود و گریز از چنگ دشمنان کنندگان لازم باشد بسیار است . در شهر گل و گشادمانند تهران یا آنهمه وسعت ، کوچه پس کوچه ها (۱) و شهرکهای مانند تهران پارس ، تهران نو ، نارمک و شهرآرا و غیره و بویژه آن بازار پرپیچ و خم و تودرتویش ، دهها و صد ها گریزگاه مناسب یافته میشود و برغمند داشتن ترن زیرزمینی ، فروشگاهها ، بزرگ ، پارکها ، کتابخانه ها و موزه های متعدد در جای بسیار مناسبی برای دیدارهای پنهانی است و بر همه پنهانکارانی که در آنجا فعالیت دارند واجبست که خیابانها ، کوچه ها و سوراخ سنبه های آنرا بخوبی بشناسند و برای روزهای مبادا بیاد بسپازند . همه پنهانکاران باید بکوشند که بتدریج تعداد هر چه بیشتری از خیابان های اصلی و فرعی ، کوچه های تنگ و باریک و یکطرفه و بن بست و راههای میان بر ، نقاط خلوت و شلوغ شهر در ساعات معین ، پاساژها و مغازه های دونه ، محل کلانتریها ، شعبات ساواک ، ادارات دولتی ، بنگاههای ملی ، گرما به ها ، گاراژها ، ورزشگاهها زمین های با یروساختمانهای نیمه تمام را بشناسند و چگونگی استفاده از آنها را مورد بررسی قرار دهند . ساعات کار - ادارات و مدارس ، تعطیل سینماها و تئاترها را در نظر بگیرند و مدت زمانیرا که برای رفتن از یک نقطه ی شهر بنقطه ی دیگر در ساعات مختلف روز و بطریق گوناگون (پیاده - باتاکسی - اتومبیل شخصی - اتوبوس - موتورسیکلت و دچرخه) لازمست تعیین کنند . رضائی یکی از همزمان قهرمان ماد را همیت و لزوم شهرشناسی چنین مینویسد :

"یک مبارز مجاهد باید محیط زندگی خود را مثل کف دست بشناسد . محلی که برای فرار من انتخاب شده بود جایی است که ساواکی هرگز نمیتوانست بفکرش خطور دهد موقعیت محل را تشریح میکنم : در خیابان بود رجمهری مقابل پانارگرمابه ایست بنام جعفری . این گرما به د و در ب که در پشتی آن بکوچه ی نوروزخان باز می شود . موقعیت حمام طور است که هیچکس جز آنها که کاملاً بموقعیت محل آشنا هستند نمیتوانند تصور کنند که در دیگری هم دارد و من آن منطقه را واجب بوجب میشناسم آنجا را بخوبی بلد بودم من بآنها (ما موران ساواک) گفتم که شما در حمام بایستید من برای چند دقیقه داخل میشوم . در اینجا آشنائیت که احتمال دارد رد پائی داشته باشد . ما مور گفت : منم بیایم ؟ گفتم نه ، اگر توییائی اواعتماد نمیکند . اوقبول کرد من داخل حمام شد م و از در دیگر بکوچه نوروزخان رفتم . باتفاق رفقایم از آن محل د و رشدیم (۲)"

ج - دیدارگاه - انتخاب محل مناسب برای ملاقات ، چنانکه پیش از این نیز اشاره کردیم در خورا همیت بسیار است و باید با دقت لازم و پیش بینی همه ی جوانب امر تعیین شده باشد . هر یک از پنهانکاران باید با توجه بشرايط و اوضاع و احوال روز و موقع اجتماعی خود نقاط گوناگونیرا برای دیدارهای پنهانی خود در نظر بگیرد . محل ملاقات ممکنست در یک جای خلوت و یا شلوغ ، در سالن سینما یا رستوران ، موزه ، کتابخانه و یا در استخرشتا ، ترن ، حمام نمره و اتوبوس - (ولی نه در تاکسی) (۳) و هنگام مسابقات ورزشی و مانند ه های آن باشد . آنچه که باید فراموش شود اینست که جای ملاقات (بویژه در داخل کشور) باید بالباس و موقع اجتماعی و عادات شخصی تناسب داشته باشد تا ایجاد سوء ظن نکند مثلاً کسیکه هرگز بمسجد یا به ایرانمیرود نباید برای دیدارهای پنهانی خود از چنین جاهها استفاده کند . در خارج از کشور - بالعکس ، میتوان در صورت لزوم از محلهائی چون کلیسا ، اپرا و موزه استفاده کرد زیرا بتجربه ثابت شده است که جاسوسان ساواک از رفتن بچنین جاهائی استقبال نمیکند زیرا امید انند که پیش از هر چیز به لو رفتن خود شان منجر خواهد شد ! چنانچه دیدارگاه در جاهای د و در دست و مثلاً در شهر دیگر باشد باید قبلاً پیش بینی های لازم برای مواقعی که یکی از دیدارکنندگان بعملی نتواند در آنجا حضور بهمیرساند بعمل آمده باشد . فیض کنیم یکی از پنهانکاران تهران بخواند یا

(۱) - تهران ۱۲۰۰۰ کوچه و خیابان دارد که ۵۰۰ تا ی آن اتومبیل رونیت .
(۲) - سباختر امروز . شماره ی ۲۳ . ساز د و م : دوره ی چهارم . ص ۲
(۳) - دلیلش اینست که تعداد نه چند ان کمی از آنان از " همکاران افتخاری " ساواک و شهربانی هستند !

